

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in večja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošča do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vspremja naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Slovenski mladenci!

Mi moramo v organizaciji naprej! Doslej niso imeli mladenci svoje samostalne organizacije. Izgubljala se je v Slov. krščansko-socialni zvezi, v kateri so združena različna nepolitična društva. In na ta društva so se kot posebni odseki naslanjali mladenci zveze. Toda te mladenci zveze niso imeli med seboj nobenega ožjega stika.

To hočemo pred drugačiti! Nočemo sicer odtrgati mladenskih zvez od izobraževalnih društev, ampak dati jim med seboj ožjega stika in jih postaviti pod samostojno vodstvo, kolikor je to v okviru drušvenega zakona mogoče.

Ustanoviti želimo Zvezo slovenske mladine. V to zvezo bi naj vstopile vse že obstoječe in snujoče se mladenske zveze in druge mladinske organizacije. Tudi tam, kjer ni nobenega izobraževalnega društva, se bodo po pravilihlahko ustanavljale med mladenci zveze.

Zveza slovenske mladine bo imela svoj odbor, ki bo samostalno vodil organizacijo slovenske mladine. Zaradi drušvenega zakona bo seveda veljala Zveza slovenske mladine kot pododdsek Slovenske krščansko-socialne zveze, sicer pa bodo odbor Zveze slovenske mladine imeli mladenci v rokah.

Ustanovni shod Zveze slovenske mladine bole na binkoštni pondeljek dne 8. junija v Ljutomeru. Načrtani program prinesemo v prihodnji številki in ga objavimo tudi po lepkah.

Slovenski mladenci! Prihitite dne 8. junija v velikem številu v Ljutomer. Iz daljnih krajev pričakujemo vsaj po nekoliko odpolancev. Dan 8. junija naj bode pravi mladenci i praznik. Mladenci iz različnih krajev naj se med seboj spoznajo in spoprijateljijo. Mladenci, ki bodo kmalu poklicani delovati po slovenski domovini za svojo vero, svoj stan in svojo narodnost, se morajo poznati in medsebojno pogovoriti, da bodo imeli tudi kot možje med seboj zaupanje. Kvišku torej, mladenci, prihitite v Ljutomer!

Slovenski mladenci! Dan 8. junija je vam posvečen! Na svodenje torej ta dan v Ljutomeru! Naše geslo ostani: Mi gremo naprej!

Maribor, dne 24. maja 1908.

Za Slovensko krščansko-socialno zvezo:
Dr. Korošec, tč. predst.

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Štajerskem.

Gabriel Majcen.

(Dalje.)

Po smrti Otokarjevi pa je Štajersko vzel novo izvoljeni nemški kralj Rudolf, prvi Habsburzan, nazaj in jo 1282 z Avstrijo vred v vlado izročil svojima sinovoma. Od tega leta smo nepretrgano pod žezlom Habsburškim, do pred 100 leti bili sicer del nemškega cesarstva, a pod posebno, od Nemčije vedno bolj neodvisno vlado.

Zadnja leta te dobe nahajamo kot namestnika vojvode deželnega glavarja.

Tudi v cerkveni upravi imamo izpremembe; v 12. stoletju so se začele omejene župnije s stalnimi župnikami; 1218 se je ustanovila sekovska Škofija, pod katero je spadala tudi Jarenina, 1228 la-vantska.

V naši dobi so se vrstile tudi križarske vojske, ki so trajale od 1096 do 1270, torej skoro 200 let, in življenje populoma izpremenile. V teh vojskah je pomrlo mnogo plemstva in svobodnikov sploh, zato so se posestva pogosto združevala in s tem večala. Pomrlo pa je tudi mnogo sužnjev, ker so z gospodo bili morali iti v vojsko, in vsled tega je zmanjkovalo delavcev. Zato se je zdaj suženj je bolje upoštevati, in jelo se je bolje ravnati z njim.

Državni zbor.

Schrafflov, nujni predlog za podporo vinogradnikov se je sprejet soglasno. Na to se je začela razprava o zadnjih deželnozborskih volitvah v Galiciji. Mladorusini se pritožujejo nad Poljaki, da so pri volitvah izrabljali svoje uradništvo proti njim, Starorusini se pritožujejo nad Mladorusini, da so postopali proti njim skrajno, nasilno, in Poljaki zoperi pravijo o obojih, da se Poljaki le pred držnim nastopanjem Rusinov pri volitvah branijo, da je to reje krvida na strani Rusinov. Zbornica se zelo malo briga za to razpravo o galiskih volitvah.

Ko se je končala gališka razprava, pričela se je razprava o proračunu za l. 1908.

Poslane dr. Benkovič in tovariši so vložili nujni predlog radi velikanske množine kobilic, ki so se nastanile pred kakimi 15 leti na obeh straneh Savinje v občinah Marija Gradec in Sv. Krištof ter delaže zadnja leta neizmerno škodo. Veliki deli gozda so popolnoma goli ravno vsled kobilic. Ravno tako velikanska je škoda, ki so jo napravile po sadnosnikih in vinogradih. C. kr. štajerska kmetijska družba je naročila lansko leto načelniku svoje podružnice v Laškem trgu, g. Valentiniču in generalnemu tajniku g. Juvanu, da si ogledata škodo. Dr. Benkovič je vložil lansko leto istotako nujni predlog radi škode po kobilicah, ki pa ni imel nobenega uspeha, ker so se baje občinski predstojniki, vprašani po politični oblasti v Celju, izrazili, da ni nobene sile. Z letosnjim nujnim predlogom se vnovič poziva vlada, da naj pozveduje o škodi vsled kobilic v imenovanih krajih, da se naj odpisne pri zadetemu prebivalstvu več davka in se jo tudi drugače podpira. Pri pozivovanju naj pomaga tudi podružnica štajerske kmetijske družbe v Laškem trgu.

Politični ogled.

Gospodarska povzdiga Dalmacijo. Vlada pripravlja veliko akcijo v pospeševanje obrti v Dalmaciji, ki naj bi tam dvignila in izkoristila velike naravne zaslade dežele. Na poziv trgovinskega ministra se bo podal v kratkem na potovanje v Dalmacijo tajnik dunajske trgovske zbornice, da na-

Dovoljevalo se mu je kaj imeti, n. pr.: denar, živilino, obleko i. dr., vendar le premakljivo blago, in ta imetek množiti. Tako je sužnju bil ustvarjen pogoj, da se je mogel začeti malo gibati. Poleg tega pa so mnogi svobodni, ki se jim je vsled dedovanja nabralo toliko zemljišč, da jih sami niso mogli dati obdelati, bili prisiljeni kose oddati. Odjemali pa so jih sužnji; dobivali so je na odpoved in proti, zavezi, da zato nekaj določenega „dajajo“ (činž) in na gospodarjevo posestvo hodijo „delat“ (tlaka). Pogosto so se posestva tudi dajala v najem z dedno pravico. Sčasoma so se mala zemljišča najemnikom in tudi sužnjem v gospodarjevi službi celo jela prodajati; kot posestniki so taki bili tudi svobodni, zato pa so posestva plačevali dragi in morali poleg kupnine vsako leto staremu gospodarju še nekaj dat, da se je nekdanja odvisnost označevala. To so bili mali kmetje. Kdor te dolžnosti ni držal, je posestvo zopet izgubil in zapadel v suženjstvo. Bili so torej: prvotni posestniki ali gospodarji, mali kmetje, najemniki in sužnji na gospodarjevih posestvih. Najemnikom sta bila činž in tlaka strogo določena; činž se je dajal v denarju in pridelkih, tlaka se je delala navadno po tri dni na teden, na Spodnjem Štajerskem malone vse dni tedna. Zato je najemništvo bilo zelo hudo; prosti kmet postati pa je bilo zelo težko; gospoda je rekala: „Kmete, ki hrepene po svobodi, se more le z ostro šibo in palico brzdati.“ Seveda so se poleg takih gospodarjev nahajali tudi dobrorščeni.

Pa tudi plemstvo se je vsled križarskih vojsk povzdrgnilo; trpljenje za sveto stvar ga je oblažilo, spoznavanje novih dežel izobrazilo, ker jih je mnogo pomrlo, se je v rokah ostalih pomnožil imetek, mnog si je v vojski pridobil tudi slavo. Ker je njim

tanko preišče predpogoje za ustanovitev industrijskih podjetij. Na jesen odidejo v Dalmacijo člani industrijskega sveta in odlični finančniki, da se na tlu mesta prepričajo o praktični izvedljivosti vladnih načrtov.

Nova črnogorska prestolnica. Dne 10. maja je knez Nikola v navzočnosti vsega dvora in vlade položil v Baru temeljni kamen za novo prestolnico. Pri tej priliki je knez imel govor, v katerem je nagnal, da bode vedno in z vsemi sredstvi deloval na to, da osredotoči v novi prestolnici trgovino in industrijo. Toplo se je spominjal ruskega prijateljstva in poudarjal, da je zadnji obisk v Petrogradu v njem utrdil prepričanje, da car Nikolaj in Rusija nikdar ne pozabita Crne gore. Ob enem je tudi izrekel nado, da bode kneževina tudi v bodoče deležna trajne podpore mogočnega soseda Avstro-Ogrske, ki je vedno pospeševala gospodarski razvoj Crne gore.

Mača polifilna naznanila.

Dne 20. maja: Cesar je podpisal istrško volilno preosnovno. — Davčni odsek je imel danes sejo, v kateri se je rešila postava glede davka na avtomobile. — Cesar je sprejet danes ogrskega no-tranjega ministra Andrašija v avdijenci. — V Zagreb je došlo 100 orožnikov. Okolu vseučilišča je bilo danes najmanj 200 orožnikov, da omogočijo vhod onim, ki bi hoteli na vseučilišča, otvorjeno po banu Rauchu. — Angleški kralj Edward obišče rusko carsko dvojico in ostane en teden v Petrogradu.

Dne 21. maja: Dunajska Šolska mladina se je danes, na številu 87.000 dečkov in deklic, v slavnostnem sprevožu poklonila cesarju v Senbrnu. Dunajskemu županu je dejal cesar: „Otroci so najlepše in najljubkejše na svetu. Čim starejši postjam, tem bolj ljubim otroke.“ — V današnjem skupnem ministrskem svetu se je doseglo soglasje glede zvišanja plač častnikom in zboljšanja hrane moštva.

Dne 22. maja: Člani avstrijske delegacije so imeli danes daljše posvetovanje, v katerem so prodrli krščanski socialci s predlogom, da se naj sklicejo delegacija, koj začetkom poletja. — List „Čeh“ piše, da bo prestavljen profesor Varmund na nemško vseučilišče v Pragi. — Na zagrebškem vseučilišču se včeraj in danes ni dal noben dijak vpisati.

ugled rastel, so mnogi qd deželnega vladarja dobili pravico, da smejo na svojih građovih o manjših prestopkih soditi sami (nižje sodstvo); rekurirati se je moglo na deželno sodstvo, ki je tudi sodilo to večji prestopkih.

Se le v tej dobi pridemo do prvih zgodovinskih poročil o Jarenini. V začetku 12. stoletja je pri Mariboru živel bogat grof imenom Rudolf Witenswald, ki je poleg drugih velikih posestev imel tudi obsežno zemljišče okoli današnje jareninske cerkve; tudi cerkev sv. Marije je stala na tem posestvu in sicer prav na mestu sedanje župnijske cerkve, in je tužila bila njegova. Ta grof se je zoper svojega škofa, to je solnograškega nadškofa, hudo pregrebil in zato bil iz katoliške cerkve izboren. Rad bi pa bil zopet v cerkev sprejet. Da se mu je to dovoljilo, je okoli 1135 nadškofu podaril zemljišče okoli jareninske cerkve, ki je segalo od izvira Poličkega potoka pa do Pesnice, s cerkvijo vred.

Listina sicer pravi „od izvira Jareninskega potoka“; toda potok, ki se danes imenuje Jareninski, kot tak nima izvira, ampak nastane iz Poličkega in Vajgenskega. Witenswaldovo posestvo se je torej začenjalo ali pri izviru Poličkega ali pri izviru Vajgenskega potoka. Mogče pa je le prvo, ker so admontci na Poličkem vrhu imeli zemljišča in ni listine, ki bi poročala, da bi jih bili kupili ali dobili, dočim o posestvih na Vajgnu imamo take zapiske. Gornji konec Witenswaldovega posestva imamo torej iskati pri izviru Poličkega potoka; o spodnjem ni dvoma; kako široko je bilo, pa v listini ni povedano; bržkone je segalo od enega brdnega slemenja do drugega. Potem takem je darilo Witenswaldovo bilo cela dolina današnjega Poličkega in Jareninskega potoka dol do Pesnice z obe-

Dne 22. maja: Poslanec Hagenhofer dobiča dan na dan priznanja od ljudstva, ki odobrava njegovo postopanje, povodom vseučiliškega škandala v Gradcu. — Zunanjji minister Aehrenthal in skupni vojni minister Schönaich sta podala včeraj ostavko, o koji se bo odločilo v pondeljek. — V ogrskem ministrstvu je izbruhnila kriza. Vzrok ji je nastop velikega dela neodvisne stranke proti vladni.

Dne 24. maja: V Gradcu so se vršile danes demonstracije mesarskih pomočnikov, ker sta imela dva mesarja svoje prodajalne odprte. — Češka društva nameravajo prirediti v Pragi za cesarjeve navzočnosti slovanski jubilejni slavnostni sprevod. — V obeh zbornicah se dela na to, da bi odstopili avstrijski delegati z ozirom na uspeh skupnega ministrskega sveta.

Dne 25. maja: Kakor pišejo listi, cesar ni sprejel ostavke ministrov Aehrenthala in Schönaicha — V Petrograd se pripelje danes odposlanstvo avstrijskih Slovanov državnih poslancev, ki pride pripravljati vseslovanski shod, ki naj bi bil v Rusiji leta 1909.

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnih in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnemu Slovencem!

Razne novice.

* Iz davčne službe. Davčni upravitelj mariborskega davčnega urada g. Julij Eckrieder je stavljen v pokoj.

* Iz pošte. Poštni kontrolor Anton Scherbaum je prestavljen na lastno prošnjo iz Celja v Gradec. — Poštni upravitelj Jožef Perkounig je prestavljen iz Židanega mosta v Gradec. — Poštna aspirantka Marica Pernat v Pilštanju je dobila tam službo poštno upraviteljice.

* Iz šole. Stalna učiteljica Marija Klemenčič v Brku ob Muri je imenovana za stalno učiteljico na tretji mestni dekliški šoli v Mariboru; stalna učiteljica pri Št. Vidu pri Planini Ivana Zupančič za stalno učiteljico na dekliški ljudski šoli v Šmarju pri Jelšah. Stalna učiteljica v Prihovi Natalija Kreč je dobila dovoljenje, da se omoži s tamošnjim nadučiteljem Lovrencem Serajnik.

* Učiteljska mesta so razpisana in sicer mestna učiteljice v Dramljah, Slivnici pri Celju in pri Sv. Štefanu, v Braslovčah mesto učitelja in na eno razredni šoli pri Sv. Miklavžu nad Laškim mesto žolskega vodja. Prošnje do 20. junija t. l.

* Za S. K. S. Z. so darovali: Duhovniki, zbrani na dekanjski konferenci v Jarenini, 8 K. Da bi našli po vseh lavantinskih dekanijah posnemanje!

* Gledališke predstave v Mariboru. Člani slovanskega gledališča v Ljubljani prirede pod vodstvom g. A. Danila v tukajšnjem Narodnem domu teden več predstav. Otvoritvena predstava, Bernsteinov „Tat“, je bila v torek, V sredo „Ob svojem kruhu“, ljudska igra v 4 dejanjih. V četrtek se predstavlja Cankarjevo „Pohujšanje v dolini Šentflorijansk“. Pred vsem pa opozarjam na Meškovo igro „Na smrt obsojeni“, ki se bo igrala v soboto. Noben Slovenc mariborskega okraja naj bi ne zamudil te igre. Slika nam živiljenje koroških Slovencev. V ne-

dajo bo opereta „Mamzelle Nitouche.“ Zadnja igra bo prihodnji pondeljek in sicer Batistinova „Velika sreča.“ Začetek je ob 8. uri zvečer.

* Zveza slovenske mladine. Kakor je iz okljuka na uvodnem mestu razvidno, bo na binkoštni pondeljek v Ljutomeru ustanovni shod Zveze slovenske mladine. Organizirana bo ta Zvezca po uzoru Zveze telovadnih odsekov, torej v velikem okviru Slovenske krščansko-socijalne zveze, vendar pa s svojim vodstvom. Za to novo zvezo priskrbeli smo tudi krasne znake: majhen ščit s slovenskim poljem; črez trobarvno polje se vije križ v zeleni barvi, in okoli križa so zlate črke: S. M., to je: Slovenska mladina. Na shodu v Ljutomeru bodo mladeniči te znake že lahko pripeli na svoja prsa.

* V spomin blagemu profesorju Ignacu Pokornu. Ni ga več med nami! Se pred dobrim tednom je spolnjeval svoje dolžnosti na gimnaziji; nikdo pač ni sanjal, da ga bode krila že danes hladna zemlja. Ko se je 20. maja razširila vest o njegovi smrti, ní hotel nikdo verjeti, da bi kruta usoda tako ravnala s človekom. Izgubili smo svojega dobrega učitelja, obitelj bode vedno pogrešala svojega skrbnega očeta. V petek 22. t. m. smo spremili ob veličastnem sprevodu, zasluženega moža k večnemu počitku do južnega kolodvora, od koder se ga prepeljali v Ljubljano. Udeležba je bila velikanska; vsi dijaki tukajšnje gimnazije, profesorski zbor, zastopniki drugih šol, častita duhovščina, mnogo gospodov in gospa je žalovala za mirnim morem z obiteljo, katero je zadel jako hud udarec. Pred hišo so zapeli dijaki žalostinko „Blagor mu.“ Sprevd je vodil preč. g. kanonik in župnik sam. Ljubočasno so se razšli spremjevalci na kolodvoru; vsi so bili nekako redkobesedni; zdel se nam je ta pot do kolodvora res pot prave žalosti, katero je motila edino le nemška molitev. Pokorn je bil tih, miren, toda trden značaj. Rodom Ljubljancan se je krčevito oklepal svoje kranjske domovine, da si mu ni bilo službovanje v domovini nikdar po volji. Najbolj dokazuje njegovo ljubav do rodne zemlje večkratna želja, katero je izražal še popolnoma zdrav, da mora biti pokopan v Ljubljani, v svojem rojstnem kraju. Kot tak je spoštoval vedno svojo slovensko mater in vcepljal to spoštovanje in ljubav do materinščine tudi svojima otrokom, katera je vzgojeval s svojo zvesto družico tako, kakor zahteva to sveta narodna dolžnost od vsake slovenske obitelji.

— Ranjki je prebil mnogo bridkih ur v svoji mladosti. S svojo skrbno materjo je živel v Ljubljani, kjer sta se šolala z bratom. Mati je bila strežnica, ki je bila znana kot najmarljivejša, zvesta in do skrajnosti točna služabnica, ki je vzgojevala svoja otroka na vzoren način. Nji je pomagal Ignac vzdrževati gospodinjstvo s poučevanjem, bil je marljiv, nadarjen in vzoren dijak, katerega so vedno klicali po imenu Nace. Mnogo se je trudil pozneje s študijami na vseučilišču; premagal je vse s svojo vstrajnostjo. Služboval je dalj časa v Trstu in nato v Mariboru. Kot definitivni profesor se je oženil z blago Ivano Skaletovo, ki mu je bila udana, zvesta družica, ki je pazila na svojega moža vsikdar, kakor more streči le mati svojemu otroku. — V šoli je bil vzoren učitelj, saj je živel le za obitelj in za zavod. Napeljeval je mladino z mirnimi nasveti na dobra pota, vzbujal jo za delo in se trudil na vse načine, da bi se dijaki tudi česa naučili in uspevali v svojih študijah. Dasi je bil strogo, ga je dijaščvo ljubilo, ker je videlo povsod tudi njegovo dobro srce in bilo prepričano o njegovem blagem namenu in njegovi očetovski skrbi. Bivši njeni učenci so gotovo le polni hvalenosti in bodo

hranili zvesto spomin na svojega blagega profesorja Ignaca Pokorna.

* Nemški mariborski profesorji — pravi kulturnosce. Mariborčanka kaj rada napada slovenske učitelje in profesorje, samo da jih denuncira na zgornj. Lepi činov svojih nemških ljubljencev pa noče nikdar videti. Po celem Mariboru govore ljudje o nastopu profesorja Försterja iz realke in pa telovadnega učitelja Trappa. Ta dva velenemca sta bila na vežbališču, ko so se igrali gimnaziji. Da bi pokazala svojim realcem, kako korajoč da imata, sta se spustila v prepir z gimnazijci. Profesor dr. Förster se je spozabil celo in prikel enega dijaka za vrat in mahnil po njem s palico. Gimnazijec se je zelo premagoval, kakor je sam reknel, da mu ni vrnili zaušnice. Toda vedel je, da ima konečno nemški profesor vedno prav in se spomnil tudi v pravem trenutku, da se je treba gimnaziju tudi nasproti takoj izobraženemu akademiku dostojo obnašati. Zabrusil je lepo mirno doktorju Försterju v zobe in ga omiloval oponzoril vpričo mnogo dijakov, da se pač ne spodobi za akademično izobraženega človeka, se prepetati, tem manj pa bi se smel tepti profesor z dijaki na javnem prostoru. To je nemška kultura, kaj ne, častita Mariborčanka? Z lepimi besedami se je preprial tudi g. Trupp z dijaki. Dobro bi bilo, da bi ravnateljstvo poučilo ta nemška pedagoga, kako se naj vedeta na javnih prostorih, da ne dajata dijakom pohujšanja. Če bi slovenski profesor kaj takega zagrešil, hitro bi se oglasili očetje iz Gradea in skrbno preiskovali vso zadevo. Germanije pa le ne vnemirjati!

* Plojevi najnovejši izrazi. Kakor se nam je sporčalo, je dr. Ploj dne 10. t. m. grozil na Dunaju Pišeku, da bo naše poslance ozigosal zaradi nujnega predloga za Bukovce. To se je točno zgodilo že takoj v „Domovini“ dne 20. t. m. Zraven pa so v tem dopisu tudi ti-le značilni izrazi: „jetična Kmečka zveza“, „jezuitizem v politiki“, „nemoralna in sramotna gonja nekaterih mladih kaplanov in gospodstva željnih fajmoštrov proti dr. Ploju“, „nahujskani in očividno zapeljani ljudje“, „politikujoči duhovniki“, „hujskajoči kaplani in fajmoštri“. Zares, večliko se je že naučil dr. Ploj v liberalni družbi. Da ne bo mogel tajiti dr. Ploj svojega spisa, se nam sporoča še iz Dunaja: Dr. Ploj je grozil v ponedeljek, dne 18. maja popoldne posl. Pišeku z ožigosanjem. Niti Ježovnika niti Robleka še ni bilo na Dunaju. V sredo, dne 20. t. m. pa prinese že „Domovina“ ožigosanje! Nepoobitno je torej, da je „Domovina“ samo od dr. Ploja mogla dobiti poročilo! Ali je Ploj tako hitro pozabil, kaj so Celjani o njem pisali? Ali naj to ponatiskujemo od številke do številke, da ne bo več tega pozabil?

* Sami se bijete! Dr. Ploj je v „Domovini“ uprav besen, da sta tudi Pišek-Korošec stavila nujni predlog za bukovske pogorelce. Gotovo je namreč, da je to notico dr. Ploj sam pisal ali jo velel pisati, ker je že baje na Dunaju grozil z ožigosanjem. Čudimo se, da Ploj piše ali da pisati sedaj o „jezuitizmu“, o „nemoralni in sramotni gonji nekaterih mladih kaplanov in gospodstva željnih fajmoštrov“ (čujte!) proti njemu, o hujskanju politikujoči duhovščine itd. Cela notica je sploh zelo poučna za one kmety in duhovnike, ki mislijo, da je Ploj še vedno „konzervativ“. Najboljše pa je, da se Ploj brani proti temu, da se drugi poslanci vmešavajo v njegov okraj in da imenuje to politično nepoštenost. V „Novem Slov. Stajercu“ pa čitamo, torej v listu, ki ga plačuje dr. Ploj za svojo politično slavo, tam čitamo v zadnji številki, kako

ma nizdoljama. Gornja poprečna meja je prav zanimiva; ne bom se namreč motil, če mislim, da je še dolino šla pod takozvano Minerlovo puščo nad Zmrzlenikom, kjer je še danes označena po dveh hrastih na travniku; vzhodno od njih se je držala jarka, po kojem priteče Polički potok iz hribov, zahodno pa se dvigala na negloboko, a načrtno preseko v brdnem slemenu; sicer pa je mejo tudi zato prav lahko spoznati, ker se ravno tukaj (312 m) dolinka ob Poličkem potoku prevali v dolinico, ki drži proti Sv. Ilju.

Nadškof pa prejetega zemljišča ni obdržal zase, ampak ga takoj v izveličanje svoje duše z vsemi pravicami, ki so bile na njem, daroval kratko prej ustanovljenemu samostanu admontskemu. Tako govoril zgodovinsko poročilo. 1139 se ime Jarenina (v Slov. gor.) nahaja zapisano prvokrat in je posestvo, o kojem govorimo, prvo, ki so ga admontci dobili v tem kraju. Cita se sicer, da bi Admont bil že pri ustanovitvi (1074) dobil neko posestvo v Jarenini v Slov. gor.; ali to je pomota, ki je nastala po zamenjavi te Jarenine z „Jaring“ v Zavzalu in se pojasni, ako se razne listine primerjajo.

Kaj pa vemo o Jareninskem dvoru? Gotovo je že pod grofom Witenswoldom na zemljišču stalo kakor poslopje, s kojega se je ono upravljalo. Gotovo je pa tudi, da to ni bil sedanji dvor, ki je iz novejše dobe; mimo tega je prvotni dvor baje stal nekoliko niže od sedanjega; tako se namreč govoril, zapisanega pa ni nič.

Admontci so v svrhu oskrbovanja posestva na dvoru ustanovili takozvano proščijo in, kakor pravijo starci zapiski, od nekdaj pred vsem gojili vinško trto.

Med 1139 in 1160 je nadškof ustanovil jare-

ninsko župnijo, ki jo je bil sestavljal iz pokrajin, tvorečih danes sledeče župnije: Sv. Ano na Krembergi, Sv. Lenart, Sv. Trojico, Sv. Jurij v Slovgor., Sv. Jakob, Jarenino, Sv. Ilj, Spodnjo Kunigundo in menda tudi Svičino s/ Sv. Jurijem ob P., ki je pa, če je spadal k Jarenini, črez kratko bila odločena; vrhu tega je še del Sv. Marjetje spadal k Jarenini. Bržcas z ustanovitvijo jareninske župnije je tudi njo nadškof podelil admontcem in sicer tako, da je župnik v gospodarskih stvareh bil odvisen od admontskega opata, v duhovnih pa od nadškofa. Iz zadnje pripombe moramo sklepati, da so jareninski duhovniki bili posvetni. Gospodarske razmere si imamo misliti tako-le: župljani so dunovni oblasti imeli dajati desetino; dve tretjinki te desetine sta bili nadškofovi, ena tretjinka župnikova, v tem slučaju admontskega samostana, ki je župniku, da mu zagotovi dohodka, dal nekoliko zemljišča, in, da mu jih zboljša, menda prepričal nekaj desetine. Crez nekoliko let in sicer kmalu po 1187 pa je župnika admontcem prišla iz rok; zakaj, se ne da trditi, ker je listina nejasna. To je bila za admontce občutna izguba. Zato so nadškofa prosili, naj jim župnijo zopet podeli, in on je to res 1202 storil in sicer potrdel jim stare pravice in s pristavkom, da so župniki, in sicer posvetni duhovniki, ne le v gospodarskih, ampak tudi v duhovnih stvareh odgovorni admontskemu opatu. Odčistihmal admontci župnije niso več izgubili. Razmerje gospodarsko in duhovno pa se je tekoč dolgih let nekoliko izpremenilo.

Razločevati nam je jareninsko posestvo, ki so ga admontci imeli kot lastnino, in pa župnijo, ki kot faka ni bila njihova lastnina, vendar njim dajala lepe dohodke.

V 12. in 13. stoletju je na Stajerskem slovela neka plemenita rodbina „Jaring“, o kateri se pa doslej iz listin ne ve, da bi bila v zvezih z našo Jarenino; vendar ni izključeno, da je bila posestnica Jarenine pred Witenswoldom. Priovedka namreč govori o nekem grofu Jaringu, ki je v Jarenini imel grad in cerkev.

(Dalje prihodnjih.)

Smešnice: A: „Ali Vas smem povabiti v nedeljo na obed?“ B: „Hm, no, pravzaprav sem že napol obljubil drugam! Kaj bo pri Vas na mizi?“

Prazen trud: Julči (godna za možitev je z bratom naredila izlet v gore): „Karol, glej, kako čudovito lepo, kako romantično! Tukaj bi za vselej obsedela!“ — Karol: „Zdi se mi, da boš doma tužil obsedala. Radi tega bi pač ne bilo treba toliko truda v planine!“

Bridka pritožba: „Veste, soseda, z mojim možem ni več za shajati. Vedno mora imeti pred zadnjo besedo.“

d Iz šole. Katehet: „Kaj ne vidimo duše? — Ker je pod kožo.
d Zadnja cena. Kupec: Torej koliko stane oblike? — Žid: Prepričati vas hočem, da vam postrežem dobro. Jaz nisem eden tistih, ki zahtevajo 60, 50 ali 40 kron, rečem vam, oblike stane 30 kron, in to je zadnja cena! — Kupec: Jaz tudi ne rečem, da dam 10, 15 ali 20 kron, dam vam 8 kron in ne vinarja več! — Žid: Dajte denar, kupčija je sklenjena!“

se vmešava dr. Ploj v Roškarjev okraj. Stoji namreč: „Državni poslanec dr. Ploj je posredoval za občino Bunčani (volilni okraj Roškarjev), da se odpravijo nedostatki pri strugi Mure, ker jim preti Mura spodkopavati vas.“ Roškar se zaradi tega ne bode protoževal, on želi dobro svojim volilcem, naj pride od koder koli. Toda dr. Ploj po takih dejanjih, in mi še jih lahko več navedemo, nima pravice pisati tako nespodobno o Korošcu in Pišku, ako storita tudi za njegove volilce kaj dobrega. Uskostenje je dr. Ploju tako zmešalo glavo, da že ne ve, kaj piše v svojem listu in kaj v celjskih liberalnih listih!

* **Mladenci, v Ljutomer!** Vsi slovenski krščansko misleči mladenci so dne 8. junija povabljeni v Ljutomer. Brez razlike vsi mladenci, ki so krščanskega in narodnega mišljenja. Volilno pravico za odbor Zveze slovenske mladine imajo pa seveda samo isti mladenci, ki so udje kakega izobraževalnega društva ali pa naravnost Slovenske krščansko-socialne zveze. Ljutomer se je izvolil radi tega, ker je v Slovenskih goricah in na Murskem polju največ mladenskih zvez. Letos Ljutomer, drugo leto pa poletimo kam drugam!

* **Jubilejno pobožnost** in duhovne vaje za ljudstvo pri Mariji Snežni od 28. do 31. maja bodo vodila oo. misjonarja, kapucina iz Lipnje, B. Cirič in L. Črček.

* **Pozor,** slovenska društva! Liberalno učiteljstvo se trudi, da bi tudi naša različna društva dobile pod svojo komando. Solovodja Pesek razposilja sedaj pozive na vsa društva, naj pristopijo k njegovi Zvezi narodnih društev, na katero bodo liberalni učitelji vihteli svoj bič. Pozor, torej!

* **Društvo** za varstvo otrok in oskrbo mladine. Somišleniki pozor! Iz časnikov je znano, kaj se je zgodoval, ko se je ustanovilo to važno društvo za Maribor: v odboru niso namreč pustili niti nobenega duhovnika, niti sploh kakega Slovence, četrtino pa je zlasti duhovščina izmed vseh stanov gotovo najbolj zavzela za društvo že pri njega snovanju ter je bila tudi pri ustanovnem zborovanju dokaj zastopana. A deželnosodni svetnik Liebisch, ki je vodil celo akcijo za ustavnovitev društva, je dal na tem zborovanju prečitati kandidatno listo z imeni oseb, o kajih je trdil, da so se prostovoljno za to javile. Čudno; eden izmed teh, poslanec Wastian, se oglaša, da mu ni mogoče odborništvo sprejeti, zato želi, naj se mesto njega voli — župnik Mahnert; Da je bil res ta način, kako so hoteli losvornom agitatorja Mahnerta spraviti v odbor, prej točno dogovorjen, je bilo takoj vsakomur jasno, in s tem tudi očitno, kakšne namene so hoteli združiti tudi s tem društrom: nemškonacionalno-protestantske. Poslanec dr. Korošec je v tej zadevi interpeliral justičnega ministra. Črez dolgo časa se je pa ojunačil i poslanec Markhl s protiinterpelacijo o dr. Koroševih „lažeh.“ In zadnja „Marburgerca“ je po dolgem premisleku slednjič le črhnila tudi besedo o obeh interpelacijah, pri tem pa kakor blazna meče laži krog sebe o slovenski nesramnosti, nestrpnosti in lažnjivosti, češ, da je itak bil v odboru izvoljen tudi katoliški duhovnik itd. Radovedni smo, ali ji bo njen prijatelj Liebisch prižgal v tej zadevi potrebno luč. — Priobčili pa smo, to v to svrhu, da so naši somišleniki pri snovanju enakih društev zelo previdni ter si zagotovijo potrebne garančije, da ne bi bili izpostavljeni enakim spletkom. Menimo, da tudi justičnemu ministrству, ki je sprožilo to akcijo — že jo smatra za resno — ne more biti vse eno, kajko se njegovi organi pri izvršitvi tega načrta vedojo.

* **Posojilnice** v dravinjski dolini. Izjava. V 54. št. je prinesla „Domovina“ notico, v kateri pravi, da sem baje pri inšpeiranju (pravilno se mora glasiti reviziji) dravinjskih posojilnic našel velik nered. Ker je namen te notice jasen in se v notici omenja neresnično dejstvo ter poroča o mojem uradnem poslovanju, sem primoran v prilog dobrí stvari sledče izjaviti: Posojilnice v Žičah, Pržovi in Zrečah, katere sem revidiral, natanko upoštevajo določbe pravil, zakonov in od zvez dana navodila. Pohvalno je omeniti požrtvovalno in nesebično delo članov načelstva, osobito tajnikov. Ljubljana, dne 20. maja 1908. Vlad. Pušenjak, nad-revisor.

* **Dr. Ploj med liberalci.** Dolgo je tajil dr. Ploj svoje tajne zveze z besnoliberalno „Domovino“ in lažnjivim „Narodnim Listom.“ Toda nekateri dopisi zadnjega tedna nosijo tako jasno pečat Plojev, da jih ne bo mogel vtajiti, in če bo jih tajil, mu nihče ne bo več verjal. Huduje se namreč, zakaj so se tudi poslaneci Slovenske kmečke zveze, potegnili za pogorelcem v Bukovcih. To je res vzoren zastopnik svojih volilcev, ki se jezi nad svojimi tovariši, če se zavzamejo tudi za njegove volilce. Zavzamli bi se jim moral za to pomoč, a glejte ga Ploja, on ima drugo navado, besno napada dr. Korošca in v „Narodnem Listu“ smeši kmeta poslanca Pišeka. Ta Plojev izbruh je posebno značilen za njegovo politično hvaležnost, kajti Korošec in Pišek sta bila, ki sta se zavzela zanj pri Kmečki zvezi, ko je tičal v najgršem blatu, in so ga zapuščali celo njegovi najboljši prijatelji v Ptaju. Grdo je tudi od Ploja, da se zdaj zateka k celjskim liberalcem, ki so ga tako nesramno blatali in grdili ob zadnjih volitvah. Ni vsakemu možu dano, da bi se tako spreminal!

* **Dr. Kukovec** — ali je to krščansko? Dr. Kukovec zatrjuje na shodih vedno, da ni proti veri

da je njegova laži „Narodna stranka“ tudi krščanska itd. „Narodni List“ pa, ki je glasilo Kukovec stranke, piše v zadnji številki na str. 4, da je verška zaslepljenost, ker je letos nad 600 katoliških Slovencev šlo v Lurd počastit Marijo. Dr. Kukovec ali je to lepo, če človek na shodih govoriti, da ni proti veri, uredniku „Nar. Lista“ pa ne zabraniti pisati tako brezversko?

* **Spindler** — urednik „Nar. Lista“ iznašel osmih sv. zakrament. „Nar. List“ piše v zadnji številki, da je v posojilnici na Dolu pri Hrastniku parček, ki živi v osmem sv. zakramenu brez župnikovega blagoslova. G. Spindler! kateri pa je ta osmih sv. zakrament? Bržas ste ta zakrament postavili Vi za „Narodno stranko“, da bi postala sčasoma bolj krščanska.

* **Roblek se hvali.** Dični Roblek, ki zna sicer prav dobro in na svojo korist meštariti s hmeljem, bi rad veljal doma tudi kot velik politični meštar. In tako čitamo v „Domovini“ očvidno iz njegovega peresa: „Znano pa nam je, da se je od Slovencev zlasti poslanec Roblek trudil pridobiti svoje klubove tovariše za skupen nastop in glasovanje proti vladi.“ Slovenski poslanci so se sladko smejali, ko so čitali te besede, ki kažejo, kaj bi Roblek rad bil na Dunaju, a vendar ni. Upliven bi bil, pa je uboga reva, katerega nihče ne posluša in ne pogleda. Da bi se še večjega pokazal pred svojimi zvestimi ljudmi, je udaril zraven po dr. Korošcu, češ, ta pa je delal za vlado, ni si upal proti vladi, kakor jaz, Franc Roblek, hmeljski meštar iz Žalcia. Udari je seveda ne samo po dr. Korošcu, ampak tudi po resnici, kajti dr. Korošec je imel celo korajžo, naznaniti svoje stališče vladni, dočim se je junak Roblek bojazljivo plazil med glasovanjem po stranskih prostorih.

* **Slovenčina v šoli in Narodna stranka.** Narodna stranka si je dela veliko upanja, da bo nemškutarske Štajercijance, ki so baje tudi tako napredni kakor narodni strankarji, pridobil za slovensko stvar. To nado je tudi navajala med vzroki, ki bi naj opravičili njen postanek. Kakor druge naide, jo je tudi ta kruto varala. Dosegla je ravno napsutno. Vzdramila je sicer Štajercijance, napolnila jih je s samozavestjo in vzbudila v njih smisel za združitev, toda ponarodila jih ni. Se bolj so po nekaterih krajinah zbesneli zoper najnavadnejše pravice slovenskega jezika. Tak slučaj se je med drugim dogodil pri Sv. Petru pod Sv. Gorami. Tam so Štajercijanci, kateri je pri zadnjih državnozbornskih volitvah Narodna stranka porabilo kot svoje najboljše agitatorje proti Kmečki zvezi in ki so tudi vsi kot en mož volili Žurmana, nabirali podpise za samonemški poduk v ljudski šoli in so tudi res nabrali zelo veliko podpisov. Vodje Narodne stranke niso vstali v svetu ognju narodnega razkačenja proti svojim nekdanjim zaveznikom, temveč so se tihu umaknili, kakor z vodo politi kužki. In še hujšo krivdo so si nakopali na „narodno“ vest. Meseca majnika je Narodna stranka v St. Petru priredila shod, na katerega je vabila z javnimi lepakami. Na vsporedu tega shoda je tudi bila točka: slovenčina v ljudski šoli. Pa glejte te narodne junake! Niti besedice si niso upali in pregovoriti o tej točki, ker so se zbalzavili Štajercijancev. Da, da, proti Kmečki zvezi znate ropotati, piškati in tuliti, nasproti Štajercijancem pa vam srce takoj pada v tresoče se hlače. Junaki žalostne podobe! Vzpričo tako strahopetnosti se moramo vprašati, ali ima Narodna stranka še sploh pravico do obstanka. Slovenske narodnosti, ki je bojda glavna točka njenega programa, ne brani nič, temveč se umika pred svojimi naprednimi nemškutarskimi zavezniki. Čemu je še torej na svetu? Mislim, da je najbolj pogodil tisti, ki je rekel: zato, da zgozo!

* **Psovani kmetje.** Vse liberalno časopisje, tudi slovensko, psuje katoliške nemške kmete, ker so se hoteli udeležiti promocije katoliškega dijaka iz kmečke hiše na graškem vseučilišču. Poročali smo o tem že zadnjič. „Slovenski Narod“, dnevnik naših liberalcev, je ob teji priliki zapisal dne 20. t. m., da so kmetje „pijana tolpa“. Kadar pridejo dr. Kukovec, Spindler itd. med kmete, opomnite jih na to ljubeznost glavnega liberalnega glasila! Zdaj se izvejo tudi podrobnosti, kako nesramno so nastopali nemški in slovenski smrkolini, ki se imenujejo tudi liberalne dijake, proti kmetom. Izzivali so kmete in kričali nad njimi: „Vun s kmečko blagažo!“ „Kmečki buteljni!“ „Svinjski kmetje.“ Čujte kmetje, tako gorovijo slovenski in nemški liberalci o Vas! Liberalci in liberalnih listov se moramo ogibati kakor steklega psa.

* **To so narodnjaki!** Pretečeno nedeljo so predili nemški liberalci in nacionalci in radikalci in brezverci v Gradeu shod v obrambo „svobode“ proti takozvanemu „klerikalizmu“. Mi dobro vemo, kaj pomeni liberalna svoboda: neomejena prostost za liberalce, za katoličane pa pritisk, nasilstvo in zatiranje. Za omenjeni shod, na katerevso so liberalni nemški dijaki, uradniki, učitelji, pomočniki prodajali svoje surovosti, se niti ne bi zmenili. Prisili so nas k temu slovenski liberalni vseučiliščeniki, katerim je društvo „Triglav“ in društvo „Tabor“ tisto ogrijšče, ob katerem si grejejo svoje mrzle duše. Ti slovenski liberalni dijaki so namreč na tem shodu bili oficijelno zastopani in v prav mnogem številu zbrani. Rudečica sramu in jeze nam je zalila obraz, ko smo v časnikih brali to poročilo. Za Bo-

ga milega, kaj imajo vendar slovenski dijaki opraviti na shodu najbolj zagrizenih nemških kričačev? Kaj imajo opraviti na shodu, kjer so se namestanejše izmerjali katoličani, zasmehovale najsvetejše verske resnice o Bogu in Materi božji, kjer so se surovo pšovali kmetje, češ, da niso za drugo, nego da jeds knedeljne, kjer so se tudi grdo napadali Slovani. Kaj imajo slovenski dijaki iskati na shodu tistih, ki drugače imajo za nje samo batine, na shodu najbesnejših narodnih nasprotnikov, ki imajo za Slovence samo gnojnico in bič? To je sramotno poniranje naše narodnosti, zoper katero v imenu poštenega slovenskega ljudstva odločno protestiram! Pa dobro vemo, kaj jih je vleklo tja! Liberalno srce! Sovraščvo proti katoliški cerkvi in včanju njenim sinovom je bilo močnejše nego slovenski ponos. Od zdaj naprej slovenski liberalni dijaki ne bodo mogli več trditi, da je njih geslo: Narodnost nad vse. Zveza z najgršimi nemškimi nasprotniki našega naroda je pokazala njih pravo geslo: Liberalizem nad vse!

* **Uime** (toča, povodnji itd.) se bližajo. Opozorimo vse občine, da vsako uimo takoj naznanijo davčni oblasti in zahtevajo cenitev škode po komisiji ter odpis davka; odpisani davek znaša sicer manenkostno svoto, toda dotična cenitev škode je merodajna za podelitev podpor iz zaklada za uime. Tudi naj občine v bodoče pri uimah svojo dolžnost bolj vestno izvrši, da se jim more pomagati; oblasti je treba dati vse mogoče podatke o škodi, o družinskih razmerah, o premoženjskem stanju poškodovanih na roko; to delo oblastij zelo olajša in pospeši.

* **Tržne vesti.** 23. maja 1908. Cene so tako nestalne, kupci pa so ponudbe deloma večje. Ali tudi ponudniki se ne upajo prav na dan s svojimi majhnimi zalogami. Vsestransko se poroča, da so setve v dobrem stanu, akoravno je v nekaterih pokrajinah dej že potreben. Posebno na Ceškem, kjer je izdatni dej že padel, stope setve jako lepo. Tekom tedna je padla majhšenica na 50 v. Najnižje je stala pšenica za maj v četrtek. Pšenica je draga, moka pa ne gre nikam. Mlini, ki so svoje obravvanje zmanjšali skoro na polovico, imajo še zadostne zaloge. In sedaj se pogajajo mlini, da bodo obravščili popolnoma ustavili. Budimpeštanski mlini cenejši povprečno pšenično moko: št. 0, 17 K 20 v. št. 1, 17 K, št. 2, 16 K 80 v. št. 3, 16 K 60 v. št. 4, 16 K 40 v. št. 5, 16 K, št. 6, 15 K 80 v. št. 7, 15 K, št. 8, 7 K 40 v.; rženo moko št. 0, 16 K, št. 0-1, 15 K 60 v. št. 1, 15 K 20 v.; otrobi debeli 6 K 10 v. fini 6 K; klajna moka 7 K 30-50 v. (vse za 50 kg). Klajna moka in otrobi so izgubili nekaj na ceni in zanimaju, ker mlini ne morejo doseči ugodnih cen. — Na trgu s sirovim sladkorjem je zapihal drug veter. Kuba je postala splošno znana. Položaj Kub je ne le zadovoljiv, ampak celo izvrsten. — Svinjska mast je padla. — Živila (Dunaj). Na zadnji sejem se je prignalo nekaj manj živine, vsekakor je prigon zadostoval odjemu. Cene so nizke, živilne dovolj povsod in prodajalcu se morajo zadovoljiti s slabimi cenami. Cene volov so še za 2 do 3 K. Nižje cene so izkoristili zalagatelji Trsta in Pulja.

Mariborski okraj.

m **Poučno-zabavni večer** „Slovenske Čitalnice“ v Mariboru je v četrtek dne 4. junija v malih dvoranih Narodnega doma ob priliki Trubarjeve 400 letnice. Govorita g. dr. Anton Medved in dr. Ljudevit Pivko o Primožu Trubarju, o začetkih reformacijske književnosti in o kulturnem stanju v reform. dobi. Gostje dobrodošli. Prost vstop.

m **Maribor.** Pri stavbi nove topničarske vojašnice je padel 72letni tesar Jurij Osanko 4 metre globoko ter si zlomil desno nogo.

m **Maribor.** Utopil bi se skoraj dne 21. t. m. v Dravi sedemletni deček Maks Koren. Že ga je nešla Drava kakih 300 korakov daleč, ko zaslisi deželnobrambni korporal Jožef Tremel kričanje na pomoci. Tako zapusti vežbalische ter skoči odločno v vodo. Z velikim naporom se mu končno posreči, da reši dečka. Ker pa je že bil popolnoma spehan, skoči tudi deželnobrambni četovodja Karol Kroat v reko in spravi obadvaya na suho.

m **Umrla** je v Kamnici 19. t. m. č. Šolska sestra M. Donata Falež iz Maribora, rojena v Orehovi vesi pri Slivnici v 27. letu svoje starosti. Priporoča se v blag spomin.

m **Izlet k Sv. Urbanu** priredi Slovenska čitalnica v Mariboru v nedeljo, dne 31. t. m. Izletničke spremila pevski zbor. Zbirališče ob pol 2. uri popoldne Narodni dom, odhod ob 1/2. Gostje dobrodošli.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Dne 13. maja 1908 je bilo tukaj dopuščanje in obdarovanje bikov in sicer je bilo prignanih 48 glav. Darila (premije) je dobilo 21 posestnikov za svoje biki in sicer: 1. državno darilo 60 K g. Ignac Breznik iz Zgornje Žerjave, 2. drž. darilo 50 K g. Ivan Roškar, drž. in dež. poslanec, Malna. Deželna darila so dobili: 1. Sparavec Alojz 40 K; 2. Markovič Jožef 30 K; 3. Marhold Jožef 30 K; 4. Kocbek Franc 20 K in 5. Kramberger Martin 20 K. Okrajna darila so dobili slediči: Lovrenčič Marko, Dimat Jurij, Braček Matija, Cučko Simon, Purgaj Karol, Domanjko Fr.,

Schönwetter Janez, Stuber Franc, Pauline Matija, Sirk Leopold, Gomzi Jože, Rebernik Franc, Skamle Val. in Fras Jožef.

m. Fram. Celjski liberalni listi na nelep način napadajo našega priljubljenega poslanca Fr. Pišeka. Očividno je, da ti napadi izhajajo iz peresa dr. Ploja. Dosedaj smo pustili njegove shode pri miru, toda ako noče Ploj mirem biti, tudi mi ne bomo. Ploj ima vse potrebe, da mirno in tiho čaka, da mu potreče poslanska doba.

m. St. Ilj v Slov. gor. Uvodni članek v zadnjem Številki "Slov. Gosp." je tukajšnje Slovence zelo razveselil. Samo če ni že vse prepozno! Pa rešite nam bratje vsaj to, kar se še rešiti da! Če premišljujem o usodi ljudega in dragega domačega kraja, ko vidim, kako trga oholi, nenasitni tuječ s svojimi kremlji lepo zemljo slovensko, razjokal bi se. A kaj pomaga! Le eno lahko z mirno vestjo rečem: Sami smo si največ krivi vse te nesreče! Naši velemožje bi že sprva, ko še niso bil pritisnati tako hud, spravili kaj rojakov iz srednje Slovenije k nam. Bolj energično bi se moral delati tu ob meji. Ne samo pri časi vinca vptiti živjo domovini, sicer pa — spati! Ha le sedaj še na delo možje: Ni še vse zgubljeno! Bratje, vi pa nam pojdi na pomoc!

m. St. Ilj v Slov. gor. Kako delajo Südmarkovi? Tisti privandanci iz rajha, ki jim je Südmarka za botro, pridejo na čisto originalen način pri nas do domovinske pravice in ž njo do avstrijskega državljanstva ter do — volilne pravice. Ljansko jesen in letos se je naselilo več protestantov iz Nemčije k nam. Vsi so prosili pri občini za sprejetje v domovinsko zavezo. Seveda je občinski odbor skoraj enoglasno te prošnje zavrgel. Ali vedeli so se ti poštenjaki drugače pomagati? Na njih prošnjo jih je sprejela in jim dala domovinsko pravico trška občina Stras pri Spielfeldu. S tem začetkom vsi pritepenci tudi volilno pravico že pri prihodnjih občinskih volitvah. To je škandal prve vrste! Krivica in nepoštenost, da je ni para! Čudimo se le, da naša slavna vlada vse početje Südmarke mirno gleda in je še celo gre na roko! Ali vladu ne vidi, da se z Südmarko širi v naše kraje proti avstrijski, državi nevaren duh? Nas Slovence vlada zatira, kolikor le more, a proti Südmarki ne zgane z mazincem! Priporočali bi našim delavnim poslancem, da posežejo vmes, gradiva bi bilo dovolj! Poderimo most, ki so ga že pričeli graditi nemški pionirji v St. Ilju.

m. Sv. Martin pri Vurbergu. Za tamburaški zbor so darovali gg.: Tomaž Krajnc iz Frama 5 K., Ig. Amer, gostilničar pri Sv. Martinu, 6 K., Janez Velker iz Leitersberga 3 K., za kar se jim vsi Šmartinski tamburaši prav iskreno zahvaljujemo.

m. Sv. Trojica v Slov. gor. Čebelarska podružnica za svetinarski okraj vabi vse čebelarje okraja v nedeljo dne 31. maja ob 3. uri popoldne k poučnemu pogovoru k g. Mlinariču.

m. Bralno društvo pri sv. Ani na Krembergu priredi dne 31. maja pop. po večernicah veselico s predstavo "Lurška pastarica", petjem, deklamovanjem in govorom.

Ptujski okraj.

p. Polensak. Tukaj je dne 24. t. m. zborovala S. K. Z. Govorili so Brenčič, dr. Korošec, Meško (Lahonci) in predsednik Meško (Polensak). Izvolske je pododbor S. K. Z. Natančneje prihodnjič. Sklene so se rezolucije: Na javnem ljudskem shodu S. K. Z. dne 24. maja zbrani zborovalci na Polensaku najodločnejše obsojajo pisavo "Narodnega Lista" in "Domovine" na poslance Slovenske kmečke zveze in nesramno, lažljivo-izmišljeno, ostudo napadanje katoliških duhovnikov in vere. 2. Poslancem S. K. Z. se izreče popolno zaupanje. 3. V slovenske kraje naj se nastavlja slovenščine popolnoma zmožni uradniki. 4. Z vso odločnostjo zahtevajo šolske počitnice v jeseni. 5. Da se poslanci odločno uprejo proti uvozu srbske živine v Avstrijo, ker bi bilo to uvažanje največji udarec za naše živinorejce. 6. Obsojajo nasilni pritisk na kmečko ljudstvo od strani liberalnih učiteljev, in zahtevajo katoliško učiteljstvo za odgojo svojih otrok. 7. Naj preyzame, če je mogoče, država zavarovanje posestev vseh vrst proti raznim nezgodam. 8. Nazadnje odločno obsojajo nedostojno preziranje in napade na katoliško in sveučilišnike v Gradcu, od strani liberalnih dijakov, ki se zadnji čas dogajajo, ter opozarjajo vlado, da si prizadeva, to početje preprečiti.

p. Sv. Lovrenc v Slov. gor. Zborovanje S. K. Z. zadnjo nedeljo dne 24. maja izborno izpadlo. Govorila Brenčič in dr. Korošec. Zborovalci so si izvolili pododbor Slov. kmečke zveze. Daljše poročilo še pride.

p. Izpod Boča. Tudi bočki puščavnik mora iti h križevski procesiji. In tako sem jo mahnil proti Sv. Križu in k Sv. Mohorju. Po sv. opravilu nas je več možakov korakalo skupaj in smo se to in ono pomenovali, kako krasno v vingradih kaže, o susi itd. Beseda je naletela tudi na zadnje občinske volitve v okolici Slatina. Vedel sem sicer iz zadnjega "Gosp.", da je na vsej črti zmagaala S. K. Z., toda nekaj sem še posebej hotel izvedeti. "Kaj pa je z Vinkom Žurmanom?" poprašam, kajti ta je bil dozdaj občinski svetovalec in pisar. "V 3. razredu je dobil en glas, v 2. kakih 5 in v 1. nič." — "No, to sem hotel vedeti, in ljudje božji, to se mora tako glasno povedati, da se bo slišalo onkraj Žeta, dol do St. Petra pod Sv. Gorami in gor do Ponikve, da, notri do Celja, do generalov Narodne stranke:

Ljudstvo za vasnikjer ne mara. Proc z liberalci!! Slednjič sem pa tudi izvedel, da je neki kovač, ki rajši trka s kupicami kakor s kladivom, skoval rekurz zoper te volitve. No, pred tremi leti je isto storil, pa se je opekel, letos pa bo iz Grada dobil dolg nos. In kakor je bojda 18. maja popoldne žalosten in sam sedel v svoji gostilni, tako se mu bo tudi zanaprej godilo. Kdor je sovražnik Kmečke zveze, tega se bomo mi kmečki ljudi skrbno izogibali! — Ko sem se vračal skozi Slatino, slišal sem, da mnogi gosti žalujejo za dr. Aufsnajterjem, ki so mu izvestni nevošljiveci toliko nagaiali, da ga letos ni več sem. Škoda! Na njegovo mesto je prišel neki celjski pangerman, ki bode bojda v "Kaiserbadu" ljudem zobe pipal. Čemu zdaj to drago poslopje? Gospodje deželnega odbora v Gradcu veliko bolj gledajo na politiko, kakor na prav povzdigo zdravilišča in splošno korist ljudstva. Zaostno!

Puščavnik.

p. Iz Vurberga pri Ptaju se poroča ptujskemu "Štajercu", da je več tistih fantov, katere je on po svojem shodu pri nas psoval smrkoline in fantičke od štirinajstega do šestnajstega leta, bilo dne 8. maja potrjenih v vojaški stan. Sedaj se zopet vidi, kako je "Štajerc" lagal in nas fante hotel očrnil pred svetom.

p. Na Vurbergu se je zadnji čas zgodila žalostna zgodba, katera grdo izrabljajo liberalni listi od "Tagesposte" do ptujske "Giftne krote". Hči posestnika in gostilničarja Janeza Krell je nameč porodila dete, katero je pa zagrebla v vrtu. Ta dogodek jemljejo imenovani listi kot povod, da zopet krepko udrihajo po vurberškem župniku ter ga delajo odgovornega zanj: Z vražjo zlobo piše "Marburgerca": "To so sadovi klerikalne vzgoje na črnem Vurbergu, kjer tamošnji župnik namesto pravega krščanstva razširja politično hujskanje itd." In giftna krota pripoveduje, da vurberški duhovni združujejo mladino v fanatičnih političnih društvin ter pospešujejo pijančevanje in posurovelost. Dalje grdo lažejo ti listi vse vprek, da je tisto dekle imelo neko vodilno ulogo na Vurbergu, da je bila klerikalika, da je bila v Marijini družbi, ni bila član izobraževalnega društva, ni bila niti pri jednem predavanju, sploh je bila izven organizacije. Ti nemški gospodje naj bodo le lepo mirni. Pometajo naj pred svojim pragom. Imajo dosti svojih pravgradih afer, izmed katerih jedna — afera Eulenburg — smrdi po celi Evropi.

p. Sv. Levrenc v Slov. gor. Čebelarski shod, na katerem bo predaval in razkazoval g. Juranič, se ne vrši 31. t. m., ampak 8. junija po prvi sv. maši.

p. Sv. Lovrenc v Slov. gor. V nedeljo, dne 31. t. m. se bo vršil v tukajšnji soli po prvi sv. maši čebelarski shod. Somišljeniki se vabijo k obilni udeležbi.

Ljutomerski okraj.

1. Grabonoš. Izjava. Izjavljam, da sem po krvici napadel v predzadnji Številki "Slov. Gosp." mladeniča Martina Hrašoveca iz Grabonoša ter dopis tem potom prekličem. Martin Hrašovec ni naročnik ptujskega "Štajerca" in tudi ni odstopil od bralnega društva, temveč je vrl, zaveden mladenič. Zahvalim se mu, da je odstopil od tožbe. — Neimenovan pisnik.

1. Grabonoš. Mirno v Gospodu zaspal je dne 18. maja zjutraj Matija Vrbnjak, bivši kmet v Grabonošu, v 87. letu svoje starosti. Ta mož pomagal je tudi voziti naš jurjevski veliki zvon. N. v m. p!

1. Čebelarska podružnica pri Mali Nedelji priredi v nedeljo dne 31. maja po rani sv. maši v soli predavanje. Predava g. Juranič. Vse prijatelje in čebelarji vabi k obilni udeležbi.

1. Prostovoljna požarna brama v Dragotincih priredi v nedeljo dne 31. t. m. v prostorih g. Vuka v Terbegoveh tombolo. Zacetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje gasilstva odbor.

Slovenjgraški okraj.

s. Skale. Veselica, kojo je bralno društvo priredilo, je prav dobro in vsestransko povoljno uspešna. Gledališka predstava je bila dovršeno igrana, za kar gre bivala glavnim vlogam piskrovku in gostilničarju, prvi g. Marčinko z Braslove, drugi g. Mih. Stergar iz St. Pavla. Nadalje izrekamo vrlim in slavnim braslovškim pevcem iskreno zabavalo za prijazno sodelovanje. Počastili so nas s svojim obiskom tudi Šoštanjčani in Velenčani, s katerimi smo se veselili ob udarjanju domačih tamburašev, katerim se mora tudi izreči pohvala. — Meseca julija ali avgusta se priredi veliki koncert s sodelovanjem Šoštanjske godbe in polnoštevilnega braslovškega pevskega društva, mešanega in moškega zbora.

s. Zavodnje. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 31. maja podučen shod, na katerem bo poučeval kmetovalcem dobro znani g. Jelovšek o živinoreji. Pouk se bo vršil v cerkveni hiši ter se prizne kmalu po službi božji ob 11. uri popoldne. Težko že pričakujemo g. Jelovšek v naše hribi, da nam da nasveti in ukrepi potrebljivi v povzdigo naše živinoreje. Pridite k temu podučnemu shodu ne le vsi domačini, temveč tudi sosedje, ki se zanimate za živinorejo! Izobrazujmo se v kmetijskih strokah, združujmo se, le v gospodarskem načrtniku v združenju bo naša moč in pomoč.

s. Pobegnila je od doma 13 letna Alojzija Kruščič iz St. Ilja pod Turjakom v torek dne 19. maja. Oblečena je bila v rožasto obleko. S seboj je vzel

tudi modro krilo. Deklica je bolj majhna, ima svetlorjavne lase in plave oči. Odšla je proti Dravogradu; izjavila je večkrat, da hoče v samostan. Če kaj izve o dekletu, naj to naznani občinskemu uradu v St. Ilju pod Turjakom p. Mislinje.

Konjiški okraj.

k. V Oplotnici je umrl 22. t. m. 72letni samec Janez Petek in je bil 24. t. m. pokopan. Njemu je vsa čadramska župnija dolžna veliko hvalo in razglasitev, ker je volil svojim sorodnikom iz svoje gotovine 2400 K. pričam oporce in sosedom 1000 K. za sedmico pokoja in sv. maše 700 K. ubogim 400 K. in za novo uro nove cerkve okoli 1600 K. Bog mu bodi večni plačnik!

Celjski okraj.

c Celje. Nedavno sem hotel kupiti v prodajalni tobaka v celjskem Narodnem domu nekaj razglednic. Seveda sem hotel imeti razglednice s slovenskim napisom. Toda pri moji opomni je začela vihati gdč. prodajalka nos ter mi celo rekla, da je to pač vse eno. Končno mi niti ni dala izbirati, ker so stopili v prodajalno nemško govoreči kupovalci. Če se to godi v Narodnem domu, naredi, to jako slabutis na tuje.

c Celje. Eno ponjeno vprašanje naj nam bo dovoljeno. Kaj je delal naš Roblek v državnem zboru, ko se je razpravljalo o različnih obžalovanjih vrednih dogodkov pri deželnih volitvah v Galiciji? Ali ga ni spominjalo na njegovo volitev v državnem zboru? Ali se še spominja, koliko nasilstva, koliko nepravilnosti se je izvršilo pri njegovih volitvah? Ali mu je znano, kako je teklo pivo in vino? Zelo radi bi vedeli, kaj je delal Roblek, ko se je govorilo o galiških volitvah, ki so tako slične njevi volitvi.

c Celje. Na tukajšnji slovenski okoliški šoli bo končan pouk še le 5. avgusta, ker je bila januarja šola radi špičk zaprta.

c Teharje. Dne 22. t. m. je umrl tukaj duhovnik v pokolu č. g. Martin Škerbec. N. v m. p!

c Za konjerejce. Stajersko konjerejsko društvo priredi v nedeljo dne 31. maja t. l. ob 3. uri popoldan v šoli v Braslovčah zborovanje, pri katerem bode znani strokovnjak g. Anton Korošec, okrožni živinozdravnik sedaj v Zagrebu, o konjereji, posebno pa o koristi pašnikov predaval.

c Vol se je ubil v torek dne 19. t. m. posestniku Antonu Kajtnu v Lokavcu, občina Loka pri Židanem mostu. Vol se je pasel v strmini nad hišozraven druge živine. Nesreča je hotela, da je sunila krava vola, ki je padel čez pečino.

c Frankolovo. V nedeljo dne 31. maja 1908. popoldne po večernicah vrši se ustanovni občini zbor za kmečko katoliško izobraževalno društvo, s sledenim vsporedom: 1. Volitev predsednika za ta občini zbor. 2. Govor o pomenu novoustanovljenega društva. 3. Volitev društvenega odbora. 4. Volitev računskih pregledovalcev. 5. Določitev članarine. 6. Slučajnosti.

c Dramlje. (Jarnovič velika nadloga.) V "Narodnem Listu" dne 21. maja pove trgovec Jarnovič, da občina odriva župnika samo zato, ker je vedno slab gospodar, pred v Črešnjicah, zdaj tukaj. Znatenstimi vzrok pa Jarnovič ne dokazuje tega. To, kar umobolen človek vedno ponavlja v "Štajercu" in kar Jarnovič zajema iz tega lista, o prodajanju lesa v Črešnjicah itd., to so navadne, že večkrat ovrhene laži. Za pričo od Jarnoviča navedeni Petelinšek je 23. maja dvakrat povedal, da Jarnovič ne govorisce resnice. Drugi vzrok je še bolj prazen. Da bi župnik bil zato slab gospodar, ker ni župan na neopravičeno vprašanje odgovoril, ali je res v domači hosti dal nekaj hojk podreti, tega ne sprevidi nikdo. Vedite, da je župnik za župnijsko premoženje odgovoren škofu in namestnemu, čisto nič pa dramljskim liberalcem. Pa seveda, svobodo in miroljubni tajnik Jarnovič se vtice v župnijske reči, kakor bi tudi rád vodil volitve za ključarje, odločeval pridige, dolöčeval škofovo odredbo, če se bo še po pridigi zvonilo ali ne in razsojeval, ali se sме po občinski, od cesarja potrjeni postavi duhovnik brigati za volitve.

c Iz Zg. Ponikve. Dne 17. t. m. je priredilo naše bralno društvo veselico z igrama "Krčmar pri zvitku rogu" in "Pravica se je izkazala." Imeli smo se prav dobro. Pa saj jo znajo naši vrli igralci prav dobro zadeti. Igrali so že tam, da se nismo mogli zdržati smeja. Vsi, od prvega do zadnjega so jo dobro pogodili. Ko bi jih bili videli, kako so bili opravljeni! Imenitno! Le to se mi zdi Škoda, da udeležba ni bila tako velika, kakor bi bilo že. Naše bralno društvo deluje že dve leti in doseglo je v tem času že precej uspehov. Knjižnico imamo že lepo in časopisov tudi precej. Veliko več bi se dalo doseči, ako bi se ljudje bolj zanimali za društvo. Naši vrli fantje se veliko trudijo, zato zaslužijo, da jih na tem mestu pohvalim. Od druge strani pa obžalujem, da se njih delo premalo ceni. Saj društvo ne prireja svojih veselk zato, da bi se samo zabavali in denar zapravljali. Pravi namen društva je, da se knjižnica kolikor mogoče pomozni. Imamo že precej knjig in letos smo si na novo nabavili Jurčičeve spise, katere tako radi beremo.

Zato združimo svoje moči, pristopajmo k društvu v obilnem številu ter delajmo na to, da pride naša fara na boljši glas, kakor je bila žalibog dosedaj. Vam pa, vrli fantje, z vašim neumornim pevovodjem vred srčna hvala za vaš trud. Plačilo naj vam bude zavest, da ste se trudili za dobro stvar in blagoslov z nebes naj rosi na vaše delo. — Navzoč kmet.

c Izjava. Podpisani urednik „Slov. Gospodarja“ izrazi v svojem in v imenu celega uredništva svoje globoko obžalovanje, da je pustil v številkah 6 in 10 „Slov. Gospodarja“ z dne 6. februarja in 6. marca 1908 objaviti članke iz Gornjegagrada in Ljubnega, v katerih se je delovanje gg. Franca Kocbeka, nadučitelja in Josipa Zdolšeka, e. kr. sodnega pristava v Gornjemgradu, pri pašnih zadrugah v gornjegrajskem okraju lažljivo podtkalo politično strankarstvo in osebna sebičnost, in da se ju je še po vložitvi tožbe v št. 13. „Slov. Gospodarja“ vnovič radi tega delovanja zasmehovalo. Prepričan, da je to delovanje imenovanih gospodov izviralo zgorj iz človekoljubija in nesebičnega namena, pomoci kmetskemu stanu, preključem omenjene članke celjem obsegu in se zahvaljujem imenovanim gospodoma, da sta mi s tožbo prizanesla.

Ferdo Leskovar.

c Dobrna. Dekleta Marijine družbe in dekliške zveze „Br. dr.“ so v nedeljo 17. majnika obhajala Marijin jubilej na prav primeren način. Predpoldne so imela svojo pobožnost v cerkvi. Svečanost so povzigne vznese besede g. M. Goričar iz Šmartna pri Velenju, ki je govoril o trojtem sovražniku Marijinih družb, ostroma kršč. življenja deklet. Popoldne so dekleta priredila lepo slavnost z zanimivim sporedom, na katerem je bilo petje dveh zborov, deklamacija, slavnostni govor in posebej prizor v proslavo Lurške Matere božje. Občudovali smo krasno petje, ki je bilo kaj raznolično. Slišali smo vse vrste od samospevov do četveroglasnih dekliških zborov, po potrebi spremljano s harmonijem. Prvokrat je nastopil otroški zbor, ki je častno resil svojo nalogu. Slavnostni govornik g. doktor Slavič iz Celja je v izbornih besedah slikal Marijo kot vzor krščanskih mladini. — Dobrnskim vrlim dekletam z veseljem čestitamo na zopetnem lepem uspehu!

c Dobrna. V zadavi šolske drevesnice se bivši trgovec Avguštin Hazenpihl strašno jezi. Posebno jezo mora imeti na našega g. kaplana. No, ta bo to jezico že prenesel, saj mu je gotovo znano, da še ni steklo veliko vodice po Dobrnci od tistega časa, ko je Avguštin Hazenpihl delal napitnice nanj. Govori se, da je takrat g. kaplan obolel. Sicer pa je na Dobrni takša nemška jeza — dež za žabe. Čemu neki se jezi bivši trgovec Avguštin Hazenpihl? Menda vendar ne zato, ker hoče občina Dobrna izvršiti voljo Avguština Hazenpilha in Voglarja? Eden predlog, za katerega je nemško-napredni vodja Avguštin Hazenpihl dobil v teku treh let v občinskem odboru večino, je ravno ta, da se naj šolska drevesnica prestavi na drug prostor. In da hoče občina sedaj storiti, a glejte, nemško-napredni možgani so stuhtali, da morajo sedaj biti proti temu, in če se podere svet. Avguštin! Močno se motiš in motijo se tisti, ki piskajo na tvoj klarinet. Volja dobranske občine je močnejša, kakor vse štajerčiansko delovanje. Sedaj bo slepomiškanje kmalu minilo in pokazalo se bo, ali je občina resnični gospodar svoje lastnine ali ne. Napele se bodo druge strune, ki bodo donele krekejše. In da se Avguština Hazenpilha pomiri vroča kri, mu zapamemo, da je tudi že Voglar obupal nad celo stvarjo, in da že prodaja panje svojega čebelnjaka prav po ceni. Če Avguštin Hazenpihl nima sedaj drugega dela, lahko pomaga Voglarju pri tem koristnem opravilu. Voglar in Hazenpihl naj ne pozabita na star dobrnski izrek: Zemlja je naša! Če hočete to povedati gospodi v Celju, nam je zelo vše!

c V Trbovljah je bil dne 21. t. m. tako silen potres, da je opoka kar padala raz strehe. Ljudje so prestrašeni bežali na cesto.

c Mozirje. V nedeljo, dne 31. maja priredi Slov. Kmečka Zveza pri nas javen političen in gospodarski shod. Govorili bodo gg. državna poslanca Roškar in Pišek in pa nadrevizor ljubljanske Zadržne Zveze, Vladimir Pušenjak. Zborovanje se začne ob pol 8. uri po rani sv. maši v prostorih g. Zdravko Vasle, hotel Ilirija. Kmetje in somišljeniki laž izkazalo po tem pojasnilu.

c Šmarje pri Jelšah. Zahvala. Slovensko kat. izobraževalno društvo, katero se prav lepo razširja med našo ukažljeno mladino, se veleč. g. nadučitelju Francu Jurkoviču najiskrenje zahvaljuje za veliko lepih raznovrstnih in poučnih knjig, katere je velec. gospod blagohotno podaril našemu izobraževalnemu društvu. Bog plačaj!

c Sv. Jurij ob Taboru. Na Roblekovem shodu, dne 3. t. m., zastopana je bila precej tudi K. Z. Cudili smo se, ko smo v „N. L.“ brali o „zmagi“ Roblekovi, ki je neki zvezarjem in njih govorniku Rančigaju kar sapo zaprl. Roblek! kako bote Vi drugim sapo zaprli, ker je sami niste imeli dovolj? Poglejmo si nekoliko Vašo sapo! Ura je že bila tri, shod se ni začel, kakor je bil napovedan. Roblek, ali Vam je manjšalo sape ali pisanih razgrajačev iz St. Pavla, Grajske vasi, Prekope itd.? Zakaj pa predsednika niste volili? Ali ste imeli premalo sape, ker ste se bali nas zvezarjev? Zakaj pa o drugi točki dnevnega reda niste nič razpravljali? Kaj ne, zopet premalo sape? Od oblasti ste pa imeli za svoj

shod tudi premalo sape, ker se zdaj za Vaš shod orožniki jako zanimajo. Pa tudi pri govoru Vam je večkrat sape zmanjkalo, ker ste tolkokrat obtičali, da ste se nam siromak kar smili. Najbolj Vam je pa sape zmanjkalo, ko je bilo treba povedati carino srbskega žita. Iskali in iskali ste po svojih listnicah, pa nesrečna sapa Vam je bila vse Vaše registre zmešala. In takrat se Vas je Rančigaj usmilil, ki je imel dovolj sape, ker je carino srbskega žita brez registrov pri vinjarju povedal. Vaši piani pristaši so imeli usmiljenje z Vami, ko so Vas videli v takih škripceh, zato so začeli kakor besni Rančigaja posvati, suvati, s pivom polivati, s kamenjem in z operko in seve tudi z gnjilimi jajci, ki so najnovejše orožje N. str., pretiti. Kar se tiče verskega stališča Vaše politične stranke, ste se seve tudi zvijali na vse mogoče načine, da je politika grda, nagnusna stvar, zato pa se vera ne sme v politiko vlačiti, da se ne umaže. Vašo vero, g. Roblek, se nam zdi, je že precej umazala ta grda nagnusna politika; kajti čujte in strmite ljudje božji! Ta za svetost vere tako vneti Roblek je par minut prej bral iz evangelija sv. Matevža 23. poglavje, in tako celo sv. evangelij mesal v politiko in ga zlorabilj v svoje politične namene, tako da smo se celo mi hudobni zvezarji nad zlorabo sv. pisma zgražali. Pa hudoben je ta Rančigaj, kaj ne gospod Roblek? Za slovo Vam je še dal jako trdo kost o šoli. Odgovarjali ste, a kmetom se gotovo niste prikupili s svojim odgovorom. Več izobrazbe, več šole, več luči, več omike ste želeli nam kmetom. Kar se Vaših sirovih pristašev tiče, imate popolnoma prav, kajti krvavo jim je treba več izobrazbe. Le učite jih olike, da Vas drugokrat ne bodo z gnjilimi jajci kepali. Mi pristaši K. Z. se Vam pa zahvalimo za več šoli. Jih imamo že dovolj in še preveč, dovolj in preveč pa tudi stroškov za nje, od njih pa premalo uspeha, premalo koristi. Se nekaj, g. Roblek! Eden Vaših volilcev Vas ne more prehvaliti, ker ste tako „galant“, da ste pri Južnu iz njegovega glaža pivo pili, ki Vam ga je ponudil. G. Roblek, v jeseni bojda zopet pridete, kakor ste obljudili. Dobro! Prinesite takrat zopet evangelij seboj in še bolj se boste prikupili svojim pristašem, če boste brali tiste vrste: Žejen sem bil, pa ste mi dali piti itd. Naj Vam te vrste obudijo grena spomine na Vašo zadnjo zmago. Torej na svidenje!

c „Prometna zveza“ v Zidanem mostu. Dne 31. t. m. popoldne ob 3. uri se vrši v „Narodnem Domu“ v Radečah pri Zidanem mostu ustanovni shod krajevne skupine „Prometne zveze“ krščanskih železničarjev za progo južne železnice Zidanem most-Trbovlje-Laško-Sevnica-Brežice (Dobova). Shod je omejen le na povabljence. Na shodu govorita poslanca Benkovič ter Gostinčar in načelnik ljubljanske krajevne skupine g. Milavec. Pozivljamo somišljenike, da pridno agitirajo za dobro udeležbo.

c Loka pri Zidanem mostu. Po letu 1907 je vođa v Okroglicah napravila precejsnjo škodo raznini posestnikom. Poslanec dr. Benkovič je po naročilu več posestnikov vložil v državnem zboru nujni predlog, da se poškodovanim posestnikom da podpora iz zaklada za škodo po uimah. Okrajno glavarstvo je nato upeljalo poizvedbe; zaslana sta bila kot cenicla liberalni župan Juvančič in nekdo drugi, ki sta pa škodo cenila le pri osmih ali desetih posestnikih, in tako nizko (po 20 do 60 K!), da cenjena škoda znaša komaj peti del svote, kot znaša resnična škoda. Seveda je ministrstvo na podlagi te cenitve odreklo podporo tem bolj, ker sta zvezdenca, tudi izrekla, da škoda po vodi ni povzročila nikake bede med prebivalstvom! Vse to je doznanlo po aktih. Baje sta se zvezdenca držala povelja pozvedajočega orožnika, ki jima je natvezil, da le oni dobe podporo, ki so vsled povodnji skoro „na kant“ prišli. To mnenje orožnikovo pa bi za cenicla ne smelo biti prav nič merodajno: ona, bi morala ceniti po svoje in se ne ozirati na orožnika, ki je s svojo izjavno pokazal preveč gorečnosti za - erar. Stvar je za sedaj končana; vložil pa se je energetičen protest na notranje ministrstvo radi kriječne cenitve, da se takša krivica v bodoče ne zgodi zopet. Kot značilno za naše politične nasprotnike priblijemo še to, da so hujskali zoper našega poslanca, češ, da ni storil svoje dolžnosti v tej stvari. To se je seveda kot pristna socialdemokraška laž izkazalo po tem pojasnilu.

c Izobraževalno društvo v Št. Petru v Sav. dol. ponavlja v nedeljo dne 31. maja veselico v prostorih g. Zgank-a z gledališko predstavo. „V Ljubljano jo dajmo“, petjem in drugimi zabavnimi točkami. Začetek ob 3. uri pop.

c Bralno društvo za Breg, Zagrad, Košnica in Pečovnik je od c. k. vlade dovoljeno in ima v soboto dne 30. majnika ob 8. uri zvezder v gostilni gosp. Rodaja na Bregu svoj ustanovni občni zbor. Na dnevnem redu bo volitev odbora in računske pregledovalcev, določitev članarine, posvetovanje o nabavi časopisa in slučajnosti. K oblini vležbi vabi pripravljalni odbor.

Brežiški okraj.

b Pridobninska komisija v Brežicah je letos zvišala davek skoraj za 100 odstotkov. Po zaslugu liberalnih nestrpnjev, ki so lani agitirali zoper mešano listo, priporočano od „Posavske straže“, sede v komisiji le brežiški nemškutarji, izvoljeni s par glasovi večine oziroma še-le potom izzrebanja, ker so zapeljani obrtniki svoje glasovnice rajše nemškutarjem na razpolago dali, nego glasovali za mešano slovensko listo. Prizadeti naj se zahvalijo pri liberalnih nestrpnjev. Poslanec dr. Benkovič je ukre-

nil potrebno, da se davčni kontingen (prispevek) za brežiški okraj ne zviša preveč in na pristojnem mestu protestiral zoper postopanje davčnega referenta (poročevalca), ki je članom komisije imenoval le nemškutarje (izvzemši enega Slovence).

b Župani brežiškega okraja: — za brežiško policijo. Nekateri župani, hvala Bogu, bele vrane, so izjavili na zapisnik, da zoper razvrito brežiško policijo nimajo nobene pritožbe. Isti župani — iz Kapel, Loč in Vel. Obreža — se niso sramovali, policiji ovaditi, nekega Slovenca, ki je v preostrih besedah dal duška svoji nevolji nad postopanjem police proti kmečkim fantom. Liberalna slovensko-nemška zveza se ne more bolje pokažati v svoji negoti in zagrizenosti; naši liberalni župani v boju za brežiško policijo — to je znamenje časa, in narodnosti teh liberalcev. Tu naj pomena „Narodni List!“

b Pilštanji. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Pilštanju si je izvolilo na občenem zboru dne 17. maja t. l. slediči novi odbor: č. r. g. Jakob Rauter, župnik v Pilštanju, predsednik: g. Anton Zakošek, posestnik v Drenskem rebru, podpredsednik: t. g. Janko Bokalič, posestnik v Lesični, tajnik: g. Miha Rebernik, mladenič v Lesični, namestnik: gdč. Kristina Berthold, učiteljica v Pilštanju, blagajnica; gdč. Frančiška Bah, kmečko dekle v Drenskem rebru, namestnica; g. Martin Lapornik, mladenič v Dobležicah, knjižničar. Pregledovalcem računov: g. Ivan Regvat, trgovec v Pilštanju in g. Janez Reberšak, župan v Drenskem rebru. Bog daj društvu novega uspeha!

b Dobje pri Planini. Naši Štajerci so vložili priziv zaradi občinske volitve. Veselijo se, da bodo pri morebitni drugi volitvi imeli več sreče; povemo vam pa že sedaj, da boste doživeši še večji poraz kakor sedaj. Pulko pa bode pri drugi volitvi za agitacijo v „Štajercu“ razlagal verske nauke, kakor jih je svoj čas v šoli razlagal, kar se mu je tudi pri sodnji dokazalo in kar je tudi znano: slavnenemu deželnemu, oziroma okrajnemu šolskemu svetu. Derjač pa bo razlagal, kako se morajo šole staviti, pri tem pa seveda tudi, navajal razne kazenske zakone in s to solzami v očeh zatrjeval, da je velik dobrotnik občine. Detoma pa bo dajal krčmarjem strah kot predlagatelj užitinskega davka, seveda se bosta moral on in njegov dacev Pulko tozadno nekoliko bolj poučiti. Lapornik se bo pa pri drugi volitvi lahko volil, ker mu ne bo treba reči: Martin Lapornik, ampak se bo samo na listek zapisal.

Iz drugih slovanskih dežel.

† S. K. S. Z. za Koroško priredi dne 31. t. m. vsekoroški mladenični shod. Urednik g. Franc Terseglav iz Ljubljane bo govoril o Slov. kršč. soc. zvezi in njenem pomenu, g. Ivan Podlesnik pa o pomenu mladenične organizacije, „Mladosti“ in telovadbi. Vrli koroški mladeniči, udeležite se mnogočetvirov tega shoda!

† Zveza telovadnih odsekov v Škofji Loki na Kranjskem priredi dne 26. julija t. l. svojo prvo javno telovadbo, dne 27. julija pa bo, tesno zdržen s to prireditvijo, poučeni mladenički tečaj, h kateremu so vabljeni vsi slovenski mladeniči.

† Mlekarška razstava na Vrhniku se prične v nedeljo dne 31. maja popoludne in traja še 1. junija. V pondeljek dne 1. junija ob 9. uri je zborovanje in kritika o razstavljenih izdelkih, o pomankljivosti in o zboljšanju mlekarstva. Nato se razdelijo darila za najfinje izdelke.

† Za spisovatelje slovenskih učnih knjig. Deželni odbor kranjski je v svoji seji dne 13. aprila sklenil, da se spisovateljem slovenskih učnih knjig nagrade od deželnega odbora ne bodo nakazavale več po sedanjem načinu. Spisovatelj kake slovenske učne knjige ima temveč v bodoče, ako hoče imeti kako podporo, odobreno besedilo, predno ga da v zasebno založbo, poslati deželnemu odboru, ki bo potrebljno ukrenil ter se prizadel za to, da dobí spisovatelj primerno nagrado.

† Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju slavi letos dvajsetletnico svojega obstanka. Ker je sila velikih takih revnih visokošolcev, ki so nestravnost navezani na podporo tega društva, se obrača društvo ob tej priliki do vseh rojakov z iskrenim prošnjo, da se ga v obilni meri spominjajo za ta jubilej. O Božiču je razpostelo društvo okoli 1500 poročil in položnic; kdor se še ni odzval, naj poišče položnico in jo uporabi ali pa naj pošlje svoj prispevek na naslov društva, ki ima svoj sedež v pisarni blagajnika g. dr. Kl. Seshuna, dvornega in sodnega svetnika na Dunaju, I., Sinergerstrasse 7.

Drobtinice.

d Škof — ministrant. Bilo je leta 1888, ko so sv. oče Leo XIII. obhajali petdesetletnico mašniškega posvečenja. Pri nekem oltarju v cerkvi sv. Petra v Rimu sta se srečala dva duhovnika. Eden je bil rimski kanonik, drugi pa italijanski škof, ki je prišel v Rim, da bi prisostvoval papeževi slavnosti. Kanonik se je pripravil, da bi bral sveto mašo, toda moral je še čakati ministranta, ki ga ni bilo od nikoder. Škof zapazi kanonikovo zadrgo in se mu ponudi za ministranta. „Bog obvaruj“, pravil kanonik, „ne pustim, da bi škof opravljal službo

ministranta". — "Zakaj ne?" odvrne škofo, "saj znám ministrirati". — "To vam že verujem, prevyšeni, da znate ministrirati", pravi kanonik, "toda jaz bi se moral sramovati, da bi škofo imel za ministranta". — "Le pomirite se, monsinjor", odvrne škofo, "pristopite k oltaru in začnite!" Po teh besedah je škofo pokleplnil kot ministrant k oltarju in kanonik je moral pričeti sveto opravilo. Po dokončani maši se je kanonik zahvalil škofu-ministrantu. Ime kanonikovo je Radini-Tedeski. Ministrant pa, ki je bil takrat škofo v mestu Mantovi, se sedaj imenuje drugače. Ime mu je namreč Pij X.

d Nova sibirška železnica. Sibirška železnična vodi od postaje Manžurija naprej po severni Manžuriji do ruske trdnjave Vladivostok ob tihem oceanu, torej po kitajskih tleh. Po rusko-japonski vojni bi ta proga v slučaju vojske s Kitajsko in Japonsko bila zaprta za rusko armado. Vlada je torej predložila dumi zakon, s katerim se pooblašča, da na russkih tleh ob reki Amur zgradi železnicu do Vladivostoka. Proga je 2000 km dolga, bo stala 360 milijonov rubljev in bo v treh letih dodelana. Duma je sprejela predlog z veliko večino, proti so bili le socialisti in socialni revolucionarji, ki se sploh ustavljaljo vsakemu vladnemu predlogu, naj bo še tako kritičen in državi potreben. Po zgradbi te železnice bodo kmalu vsi ob Amuru ležeci kraji, dozdaj le malo obljudeni, zaseljeni od russkih priseljencev, katerih je lani šlo v Rusijo nad pól milij., letos pa vsaki teden po 20–25 tisoč.

d Casovna gizdavost. Glej, glej to-le gospodčno, kako lepo svilnatlo krilo ima in ga še pri tem dežju in blatu niti ne prizdigne. — Veš, prijatelj, tega pa gotovo ne sme storiti, ker bi se sicer znalo videti njeno raztrgano vsakdanje krilo.

d Cloveški glas fotografiran. — Kakor poroča pariška akademija znanosti, je znašel dr. Marage stroj, s katerim je možno fotografirati cloveški glas. Vsak glas spravi namreč zrak v valovanje. Ti valovi so včasi zelo veliki. S to novo fotografijo bo možno zapaziti pogreške v glasu.

Književnost.

§ „Kvišku srca“ ali cerkvena pesmarica za nabožno petje v cerkvi, šoli in doma, za Marijine družbe in razne bratovščine. Izdal dr. Jos. Somrek. V Mariboru, 1908. Tiskarna sv. Cirila. Cena celo v platno vezani knjigi 1 K 20 v, elegantno vezani 2 K. Tu imamo po vsebin in obliki dovršeno knjigo. Kajti ona obsega na 316 straneh okoli 130 eno-, dvo-, tri- in četveroglasnih napevov s sekircami. Pesmarica ima mašne pesmi po vatikanskem koralu v modernih notah ali sekircicah, pesmi za razne cerkvene čase, za procesijo s sv. Rešnjim Telesom, češčenje Srca Jezusovega, blagoslovne, obhajilne, Marijine, za godove svetnikov in angelov, za verne duše. Tretji del ima pete litanije Srca Jezusovega, lavretanske in vseh svetnikov in razne priložnostne. Izborna je za mladeniče in dekleta Marijine družbe, za poroko in novomašnika. Najslabše se je do sedaj godilo povodnjem za nagrobnice. Ta pesmarica jih ima pet na izbiro. Pesmarici je dodjan kratek molitvenik, da imajo pevci in pevke najpotrebniše molitve vedno pri rokah. Pesmarica bo brezvomno ustregala dušnim pastirjem, kakor tudi pevskim zborom. Župniški uradi in šolska vodstva dobijo pri tiskarni sv. Cirila v Mariboru, ako naročijo vsaj 50 iztisov ob enem skupaj, iztis lepo vezan po 1 K, kar je za Marijine družbe in za šolarje zelo ugodno.

§ Sakuntala, indijska gledališčna igra. Prevedel dr. Karel Glaser. V Mariboru, tiskarna sv. Cirila, 1908. Založil pisatelj. Cena 1 K 20 v. Naše ljudstvo se najbolj zanima za gledališke predstave. V zadnjem času so se začeli omikanji krogi in učenjaki v prvi vrsti zanimati za dramatske proizvode vstočnih narodov, med katerimi zavzemajo najoddilejnje mesto Indi; pa samo Angleži, Francozi in Nemci so dobili po določenem načrtu prirejene zbirke indijskih gledališčnih iger, prevedenih v maternski jezik. Nam Slovencem je priredil jedno teh iger dr. Glaser pod naslovom „Sakuntala.“ Med olikanimi krogi se kaže za to igro obče zanimanje. Prevod „Sakuntale“ se dobi pri dr. Glaserju v Hočah (Stajersko) za 1 K 20 v; s poštnino 10 v več.

§ Slovensko-nemška meja na Koroški. Nbral Ante Beg. Izšla je lična knjižica, ki se bavi s tem vprašanjem. Za nas Slovence, posebno za koroške, je velike vrednosti. Cena ji je 1 K 40 v, po pošti 10 v več.

Slovenska gospodinja.

Kmetskim mladenkom.

Dovoljen je prostor v „Slov. Gospodarju“ tudi dekletom in ženam. Pridno se ga poslužujmo posebno me mladenke in se pogovorimo med seboj o naših potrebah.

Želela bi, da bi dekleta prevzele materjam domačo, lekarno. Nabirale naj bi, zdaj je tudi čas, zdravilni zelišča, arniko, bezeg, cvetje baton in divjega kostanja, preslico, jagodovo in vijolično listje, tavžentrože i. dr. Vse to se lahko storiti ob nedeljah popoldne. Grešoč s tovaršico po polju, bistrimo si um, pravljemo, kaj smo brale koristnega viti in oni knjig, in načirajmo zdravilne cvetke. Hitro nam bo minil čas, katerega bomo prav

obrnile in se ga bomo veselile tudi v zimskem času, ko bomo lažko postregle zdaj hripanemu, zdaj drugače bolnemu z izvrstnim čajem.

Ce najdem posnemovalke in gospod urednik sprejme skromne vrstice, oglasim se dalje o potrebi domači lekarni.

Pozdrav vam, tovarišice mladenke. — Sipa.

Najnovejše novice.

Državni zbor. Rusinski predlogi zaradi nepravilnosti pri deželnozborskih volitvah so bili odkljenjeni. Brez razprave se je sprejel Stojanov predlog za pristojbinsko prostost jubilejnih ustanov. Na to se je začela nujna razprava o proračunu. Nujnosti se je sprejela in potem začela podrobna razprava o proračunu.

Gornjigrad. Vabimo pričaše in prijatelje na politični shod, ki se vrši v nedeljo dne 31. maja ob 3. popoldne v župnijskih prostorih. pridejo naši vrli državni poslanci in potovalni učitelj in nadrevizor Pušenjak, ki bo imel gospodarski govor. Pokažite z obilnim obiskom, da ste na strani Slovenske kmečke zvezne.

O slovenskih liberalnih akademikih piše „Primorski List“ ob priliki poziva na vso pošteno slovensko mladino, naj prihiti 26. julija v Škofjo Loko na javno telovadbo in mladenički poučni tečaj, sledče: „Na cesarskem Dunaju in v nemškem Gradcu se zdaj druži slovenska liberalna mladina z začrivenimi nemškimi dijaki proti nemškim katoliškim dijakom in jim odreka enakopravnost. Ali ni to najhujša brezdomovinstvo? Glejte — in ti slovenski liberalni dijaki, ki zdaj z Nemci združeni tako korajno nastopajo za „svobodo“, ti nosijo v Gradcu in na Dunaju svoje slovenke društvene trakove v žepih skrite, da ne bi jih taisti Nemci, s katerimi zdaj briatovščino pijejo, namlatili! Ali rabi naše ljudstvo take mladine? . . . Krasna kritika!

Listnica uredništva.

Bučecovci: Uredništvo ne pozna rokopisov in torej ne more vedeti, kateri dopis je zdaj pravi. — S. Martin pod Vurbergom: Prihodnjie! — Sv. Lenart nad Laškim, Ponikva, Ormož, Žirovnica, Celje, Ljutomer, Gorica, Ljubno: Radi pomanjkanja prostora prihodnjie! — Dobrova: Ni vredno, da bi se prerekali z Narodnim Listom radi te starvi. — Zabukovje: Preobrazno. Oprostite! — Mozirje: Prihodnjie! — Gornjigrad: Radi pomanjkanja prostora prihodnjie!

Loterijske številke.

Dne 28. maja 1908.

Trst	71	36	84	34	10
Linc	64	11	54	9	36

Pojasnila o inseratih daje upravnosti samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Vila

10 let davka prosta, v najlepšem delu, južna lega, krasna oprava, dober obrestni dohodek, v bližini južnega kolodvora, se radi rodinški razmer, razmer po določeni placičnimi pogojih takoj prodaj. Vpraša se v upravnosti. Iz prijaznosti pove natančneje tudi g. Pučelik, Kokšinegov drevored št. 141, Maribor. 439

Čevljarskega učenca sprejme g. Anton Koren, Mlinska ulica št. 7 Maribor. 424

Dobro idočo gostilno z žganjario prodajalno tobaka, velikim sadnoscnikom, mlinom, travniku in njivo proda Anton Smorečnik, v Dobrenci št. 40, p. Sv. Ilj v Slov. gor. 426

Kmečko dekle, katero se boče v Mariboru šivet učit, se takoj sprejme pri gospoj Jožefi Koschel, Gospodarska ulica št. 16. Učiti se mora 4 leta, dobi stanovanje, hrano in 3 leta tudi vso oblike. Oglasiti se je treba pismeno pri zgoraj omenjeni gospoji. 420

Čevljarski učenec se sprejme pri Eduardu Schneider, čevljarskem mojsteru v Deutsch-Feistriz. 433

Pridnega učenca sprejme takoj g. Djivjak slikar in pleskar, župnija ul. št. 7, Maribor. 435

Trgovski učenec se takoj sprejme pri F. K. v Studencah pri Poljanah. 399

Lepo kmečko posestvo z 28 orali, 4 orale obsega sečen gozd, okoli 10 oralov je lepih njiv, 1/4 orala tvori ameriški nasad, ostali orali so sadnoscnik z zlahitim sadjem, vse skupaj ob lepi cesti 1/4 ure od kolodvora in trga Cmureka, se proda. Hiša so zidane, z opoko pokrite, vse v dobrem stanu. Dovolj je živine in kmečkega orodja. Vpraša se naj pri Francu Jaku, Polička vas št. 11, p. Jarenina, ali pa pri Andreju Stradnerju, Süssenberg, Weitersfeld pri Cmureku (Mureck). 410

Lepa vila s 5 stanovanji, trgovino, svinjskim in živinskem hlevom, velikim dvoriščem, 2 vrta, lepa njivna in sadnoscnik se proda za 12000 K. Izplačati se mora 6000 K. Novavas št. 44, pri Maribor. 369

Lepo posestvo obsegajoče 14 oral med tem 3 orale vinograda z lepo zidano hišo, kletjo, hlevi in gospodarskimi poslopji se v Špitalcu pri Konjicah zaradi rodbinskih razmer ugodno proda. Pojasnila daje posestnik Franc Kmecl, Celje, kovačeva ulica. 379

Učenec iz poštene hiše, kateri ima veselje do trgovine in zna dobro računati, se sprejme v trgovino z mešanim blagom Franc Seršena v Ljutomeru. 366

Krožnikl (Ringelšpiel) v najboljšem stanu, s plinovo lučjo, dva bobna, lajne, kratko cela oprava, se proda po najnižji ceni. Oglasil se naj osebno ali pismeno pri g. Ferdinand Feuchtmayru na Ščavnici sv. Ana na Krembergu blizu Cmureka. 318

Stampilje iz kavčka, modela za predstavitev, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gospodarska ulica št. 16. Vhod: Webergasse 3.

Kupiti želim (pod lakimi plačilnimi pogoji) hišo za trgovino v primerjavi kraju, ali pa tudi v najnižji ceni. Ponudite blagovolijo se naj poslati na upravnštvo „Slov. Gospodarja“. 401

Proda se preša (karnica), preej velika in prav močna za 120 gld. Franc Trobentar, Bresterica ul. p. Maribor. 448

Gno in pošteno! 3 pari čevljev K 5—. Radi nakupa velikansko množino čevljev, se bo samekratek čas prodajalo 1 par močnih par ženskih in 1 par čevljev za deklice, z močnimi z žrebličnimi podplati, kako finim usnjivim obšivom, lične najnovije oblike. Velikost po cm ali štev. Vsi tri pari K 5—. Pošte se po poštem povzetju. Labko se manja ali pa vrne denar. H. Wachtel, Kranj. 441

Zmudka dela se ščeta hlapce in dekla v neko župnišče. Plača po dogovoru. Naslov v upravnštvo „Slov. Gospodarja“. 442

Kovač, ki zna konje kovati in učenca sprejme Karol Krančič, kovački mojster v Faalu ob kralj. Oba morata znati slovenski. Sprejme se tudi pomočnik, ki zna dober sekire delati in podstavljal. 451

Gumijeve trakove ali vezi, ozke, sive in najboljše za zeleno cepljenje trsov pošilja 1 kg. po 26 K, a tudi manje, franko po poštem povzetju trgovina Štef. Zinauer pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Trgovci značen rabat. 450

Izjava. Jaz lastnorčno podpisani Ferdinand Leskovar, bivši odgovorni urednik v Mariboru izhajajočega periodičnega lista „Slov. Gospodarja“ izjavljam tem, da obžalujem svojo uredniško nepaznost, katero sem zakrivil s tem, da sem pustil v št. 2. Slov. Gospodarja z dne 9. januarja 1908 članek pod poglavjem: Ljutomerski okraj: Vučja ves na Murškem polju; katerega vsebina tvori pregrevšč razjaljenja na časti po § 491 K. Z., natisniti, s katerim so se čutili razjaljeni gg. Matej Kralj, Franc Lebar, Jože Slavič, Mat. Lebar, Anton Kardinar, vsi posestniki v Vučji vasi.

Maribor, dne 19. majnika 1908.
Ferdo Leskovar.

Franc Ksaver Kantner

pilarski mojster, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 26. izdeluje vsake vrste pile in stružnice iz najboljšega posebnega litiga jekla za železniške delavnice, tovarne za stroje, za mehanike, klučavnice in kovace. Tudi najboljše vrste zage za deske. Prevzame vsake vrste zrabiljene pile in stružnice v popravo. — Opomni, da so njegovi izdelki le ročne delo.

343

Demetrij Glumac

kotlar

Ptuj, Poštna ulica

in MARIBOR, Kaserngasse št. 18

priporoča spoštovanim kmetovalcem kotle in najboljše kmeti.

pri katerih jamči za dobro in trpežno delo.

Popravki vseake vrste seme in listre.

Kupujem stari baker, cink in mesing po najboljši ceni.

419

Ignacij Božič

krojač

v dr. Rosinovi hiši Tegetthoffove ceste 16

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih oblek za gospode. Izdeluje tudi vse oblike za č. duhovščino in vse uniforme za

c. kr. žel. uradnike.

Gene so nizke. Za dobro in točno postrežbo se jamči.

41

Sedaj je priložnost,

24, 28 in 30 kr. Sateni novomodni, po 30 in 40 krajcarjev meter. Cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah m po 40, 60 in 70 kr. Svilneni robci najnovejši po 90 kr. gld. 1, 1-20, 1-60, 2 itd. Perkalni robci po 22 in 30 kr. Cagi za moške obleke po 50, 60, 70 itd. Stofi za moške obleke v veliki izbiri po gld. 1-20, 1-40, 1-80 itd. Srajce za delavnik in praznike po 60, 70, 80, 1-1, 1-20 itd. Najnovejša izbira kravat, ovratnikov, žepnički, robovi, dežnikov in predpasnikov. Civilni beli in pisani za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem M. E. ŠEPEG, Grajski trg. št. 2.

ZA ŠOLO!

Velika zaloga raznega papirja, zavitkov in zapisnih knjig po najnižji ceni.

Svoji k svojim!

Novo trgovina

Fr. Bureš,

urar, očalar in zlatar

v Mariboru

Tegetthoffova cesta 33,

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnegledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija večlet.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpečetljivi po bliški nepremicnini vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlbine itd. ter premičnine, kakor hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po tako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

!! Glavna zaloga BARTHELNOVEGA apna za poklajo !! Razne vrste travnega, detelnega, gozdnega in vrinarskega semena priporoča

M. Berdajs

Zakaj?

kupujemo pri

JOŽEFU ULAGA V MARIBORU,

Tegetthoffova cesta štev. 21.

Zato:

ker se tam dobi najboljše blago po najnižji ceni in sicer za spomlad velika izbir za možke in ženske obleke, najlepše svilnate robe, predpasnike, žensko in možko perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste. ::::

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premlete gline priznane najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strošno opeko, opeko za zid, za oboke, dimnike, rekontra-opeke, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamenarju A. Glaser-ju.

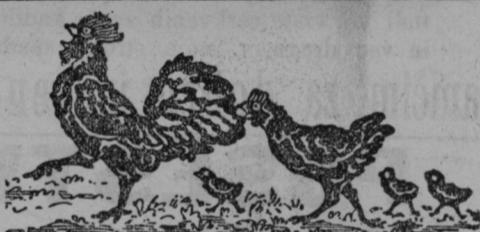
ISVOJI K SVOJIM!

R. Salmič, Celje

Naredni dom.

Največji in najcenejši eksport. ur — srebrnine, zlatnine in optičnih predmetov. : Narodite najnovejši celični brezplačno.

Za 10 ozir. 20 K denaria, 12 ozir. 25 K Palma; trgovcem še poseben zaslužek in barveno slikane lepake.

Pozor! Za spomlad! Pozor!
Manufakturna trgovina
RUDOLF HÄVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štofe za možke obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba fočna in strogo solidna!

Franjo Horvat

cerkveni in sobni slikar,

Maribor, Kasinogasse štev. 2

naznanja da se je preselil iz Gornje Radgona v Maribor ter se veleč. duhovščini in p. n. občinstvu priporoča za slikanje cerkev v vsaki tehnički, altarnih slik in križevih potov kakor vse v slikarsko in plesarsko stroko spadajoča dela, od priprave do najfinnejše izpeljave. Bralnim društvom se posebno priporoča za slikanje odrov. 404

Palma!

Gotova sreča vsem posestnikom živali je Palma, ki obvaruje bolezni in ozdravi vsakovrstno pernato in štirinogato žival — bolno na prebavilih, drvi ozir. živčih in jebolezen: drislja, nahod, vnetje, prisad, davica (difterija), revma, protin, krč ozir. božast. Ob Palma se živali naglo pitajo. Zdravim 6—8 krat ceneje nego bolnim! 1 K pošt. znak (nakazano 6 v večji) prinese pošt. prosto Palma z navodilom. Spod 4 K naroč. ni povzetja! I. E. WEIXL, žival. živila, Maribor, Sofijin (senenski) trg štev. 3. 229

Zahvala.

Dne 15. maja t. l. uničil mi je požar moja poslopja v Bukovcih, ki so bila zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici proti požarnim škodam in poškodbam cerkev zvonov v Ljubljani“. Škoda cenila se je takoj po odposlancu omenjene zavarovalnice in tudi takoj v mojo popolno zadovoljnost izplačala, vsled česar to edino slovensko zavarovalnico vsakemu, ki ima kaj zavarovati, najtopleje priporočam.

Bukovci, dne 23. maja 1908.

Janez Emeršič.

Pozor!

Najbolj krepki in trpežni klobuki vsake vrste se dobjijo pri Vitanjskem klobučarju

239 F. Jankovič-u.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadružna z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripišujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnilti gotovi stroški, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvzemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.